มงคลสาร

นิตยสารรายเดือน

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี กำลังซื้อที่ดินติดกับอาณาเขตวัดปากน้ำ เพื่อขยับขยายให้เหมาะสมกับพระอารามหลวง และเพียงพอกับจำนวนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในสำนักเรียนเป็นจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย.....

รายนามผู้บริจาคทรัพย์ซื้อที่ดินถวายวัดปากน้ำ
ภาษีเจริญ ธนบุรี

พระเทพวรเวที และ พระภาวนาโกศลเถร	๑,๖๐๐ บาท
นายสากล นางสมถวิล สกุลไทย	๕๐๐ ,,
คุณผ่องศรี วงค์ประสิทธิ์	๓๐๐ ,,
คุณอุทัยวรรณ คุณสันธยา คุณอมรารัตน์	๓๐๐ ,,
นายจือกัง แซ่ลิ้ม	๒๐๐ ,,
คณะสามัคคีนายสง่า	๑๖๐ ,,
ร.ต. วศิน อังศุพานิช	๑๒๐ ,,
นางบุญสวน แสงเจริญ	๑๒๐ ,,
คณะกัลยานิมิตร	๑๒๐ ,,
คุณอุทัย กิตติบุตร	๑๐๐ ,,
อุบาสิกาทวีพร เลี้ยบประเสริฐ	๑๐๐ ,,
นายยวง นางเมี้ยน บีนแก้ว	๑๐๐ ,,
คุณเสงี่ยม จาติเกตุ	๑๐๐ ,,
ร.ต.ท. ขุนศรีบุรีรักษ์	๑๐๐ ,,
คุณอาลัย ถาวราภา	๕๕ ,,
จ.อ. หญิงเจริญศรี เคลือรัตน์	๕๐ ,,
คุณอร่ามศรี คุณละออง กำปั้นทอง	๕๐ บาท
นายทวาย เกียรติวิวัฒน์	๕๐ ,,
ร.ต. ดิลก ทองอินทร์	๓๐ ,,
นายสันต์ นางลุ้ย เชี่ยวนาวิน	๓๐ ,,
นางง้อ อัมพรพิพัฒน์	๓๐ ,,
คุณทองคำ	๒๕ ,,
คุณลำภา ทิพย์ตระกูล	๒๕ ,,
คุณกิตติยา	๒๕ ,,
นางสมบุญ และอุบาสิกาสมจิตร์	๒๐ ,,
คุณบุญสม เขียนเสมอ	๑๐ ,,
นายเจิม ภู่ขาว	๑๐ ,,
นายยกเตียง แซ่ตัน	๑๐ ,,
คุณสลวย	๕ ,,
คุณเสมา ศรีอ่อนรอด	๕ ,,
คุณสำเภา	๔ ,,
คุณอุบล โอศิริ	๑๑๕ ,,

ท่านที่ประสงค์จะร่วมบริจาคทรัพย์ซื้อที่ดินร่วมกับทางวัด กรุณาติดต่อที่ พระภาวนาโกศลเถร โทร. ๖๒๘๑๑

ท่านจะได้กุศลเป็นอย่างมาก และทางวัดขออนุโมทนาท่านที่ได้ร่วมบริจาคทรัพย์แล้ว ซึ่งทางวัดจะได้ประกาศอนุโมทนาในหน้านี้เป็นประจำ

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๓๙ ประจำเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑

มงคลสาร

นิตยสารรายเดือน
เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต
ผู้อุปถัมภ์

พระเทพวรเวที
พระครูปัญญาภิรัต
พระครูญาณปรีชา
พระครูพิพัฒน์ธรรมคณี
พระครูภาวนาภิรม
กิตฺติวุฑฺโฒ ภิกฺขุ
ที่ปรึกษา
นายห้างสวัสดิ์ คุณนายล้อม โอสถานุเคราะห์
คุณหญิงลมุนบุรกรรมโกวิท
ขุนสฤษดิ์โลหะการ ม.ล. ประไพ มหาภาส
คุณกุล คุณละม่อม ผ่องสุวรรณ
คุณนายทวี จึงแย้มบุ่น
คุณยงทรัพย์ จึงแย้มบุ่น
ผู้อุปถัมภ์
พ.ต.ต. นายแพทย์เตชัส จันทเสน
นายโสภณ ชื่นชุ่ม
นายเทอรี่ เมถาเนส
นายเกษม สุวงศ์
นายขจิต นิธิวาณิช
นายทวี วรคุณ
ที่ปรึกษา
นายเกษม สุวรรณประสิทธิ์
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
พระภาวนาโกศลเถร
ผู้จัดการ
ทุนส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่ธรรม
ม.ส.จ.
เจ้าของ
สมาชิกบอกรับ ปีละ ๒๐.๐๐ บาท
ส่งเงินทางธนาณัติหรือเช็ค ป.ณ. ในนามผู้จัดการ
สั่งจ่ายที่ ปท. ตลาดพลู
สำนักงานอยู่ ร.ร. ปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
โทร. ๖๒๘๑๑

สารบาญ

คัมภีร์ชีวิต ... ๑
โดย จันทร
มุมสงบ ... ๓
โดย พระครูปัญญาภิรัต
ธรรมกาย ... ๑๐
โดย พระมงคลเทพมุนี
ธรรมกายน้อย ... ๑๔
โดย ธรรมโชติ
คนดีบ ... ๑๘
โดย ภราดร รัตนกุล
สันติวัน ... ๒๓
โดย สันติวัน
เทคนิคแห่งความเป็นมนุษย์ ... ๓๒
โดย พุทธทาส
สารคดีธุดงค์ไปในอินเดีย ... ๓๗
โดย ส. วงษ์จันทร์
ลูกสัปเหร่อ ... ๔๔
โดย ทวี วรคุณ
ประมวลข่าว ... ๔๘
โดย สีน้ำทะเล
ภัตตานุโมทนา ... ๕๔
รวบรวมโดย บุญศรี พักสุวรรณ
ปัญหาข้องใจ ... ๕๘
โดย น้ำต้น
คุยกับผู้อ่าน ... ๖๐
โดย คณะผู้จัดทำ

ปกของเรา

พระภาวนาโกศลเถร เนื่องในโอกาสรับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ

(โปรดอ่านคำสดุดี)

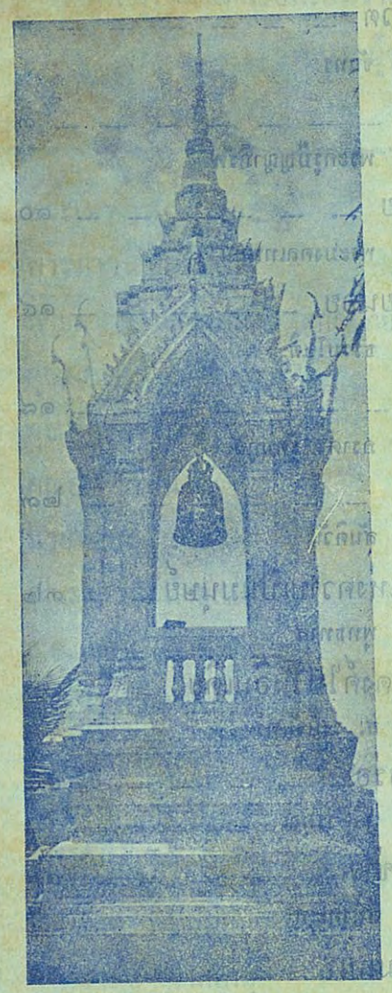

คติธรรม

๑๐ ประจำเดือน ๑๐๐๐

โดย...พระครูปลัดพาสิริวัฒ

โชค, โอกาส, วาสนา, ความสามารถ

โชคโอกาส วาสนา ความสามารถ
มักแคล้วคลาด ไม่ประจบ พบกันได้
สามารถมี วาสนา ไม่พาไป
โอกาสให้ แต่โฉลก โชคไม่มี
อย่าพึงรอ อำนาจ วาสนา
ยึดวิชา สามารถไว้ ให้เต็มที่
โอกาสคง ถึงเรา เข้าสักที
ทั้งโชคดี วาสนา สามารถเอย

คณะ
ผู้จัดทำ

ส.วงษ์จินดา... พ.มั่นมี... ธรรมเจริญ... บุญสร้าง ฟักสวนแก้ว... กาเดร รัตนกุล..
จำลอง วาสนาณีวรรณ... พร เวียมเจริญ... มณฑล คุ้มบรรณาชีพ
สำนักงานห้องเลขานุการ วัดปากน้ำ.. โทร..61811

สดุดีพระภาวนาโกศลเถร

เนื่องในโอกาสรับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ

พระ ภาวนาเถรนี้ เสนอศักดิ์
ภาวนา มุ่งมรรคผลประจักษ์ จิตพ้น
โกศล ดลใจหมายภักดิ์ พุทธศาสน์
เถร เจนจัดธรรมล้น เลิศผู้แสวงธรรม

พระครูญาณปรีชา ประพันธ์

องค์พระเถระผู้ อีกรอบรู้และเชี่ยวชาญ
ทรงธรรมกรรมฐาน หมายวิมุติทางหลุดพ้น

รับราชทินนาม สืบต่อตามตั้งนุสนธิ์
พระภาวนาโกศล เถระผู้รู้ภาวนา

ผู้รู้รอบฉลาด สืบทายาทศาสนา
แห่งองค์พระสัมมา พิสุทธิล้ำ "ธรรมกาย"

สืบศาสน์พิเศษสงฆ์ เพื่อดำรงธรรมมุ่งหมาย
เพียรค้นไม่รู้คลาย เพื่อพบปะสัจจะธรรม

ครองศีลสมาจาร พรหมวิหารเป็นหลักนำ
เมตตาปรานีล้ำ มนัสเอื้อเกื้อกำลูน

สั่งสอนประชาชน ให้เห็นผลธรรมจำรูญ
เกิดแก่และดับสูญ เห็นเสื่อมสิ้นแห่งอินทรีย์

สมถวิปัสนา เป็นมรรคาที่ท่านชี้
ให้เห็นเป็นสักขี เป็นที่พึ่งซึ่งควรทำ

ปรีชาและสามารถ ชาญฉลาดในหลักล้ำ
ควรคู่เป็นผู้นำ เนาอาวาสทายาทสงฆ์

เพียบพร้อมพิริยะ อุสาหะใคร่ดำรง
ศาสน์อยู่คู่ยืนยง ส่งปราโมทย์สบโสตถิเทอญ ฯ

เจ็ดเก้า ดาวเรือง
ประพันธ์ในนามนิตยสารมงคลสาร

ดินที่รำชีวิต

จันทา....

หนี้เสน่หา

ว่าที่จริงเธอยังสวย.....

ผิวพรรณยังมีร่องรอยแห่งความเป็นผู้เกิดในตระกูลผู้ดีมีอันจะกิน นอกจากใบหน้าเท่านั้นที่บอกว่ากำลังมีทุกข์หนัก ร่างกายมีริ้วรอยขีดข่วนหลายแห่ง ผมเผ้ารุงรังตามยถากรรม แต่อะไรไม่ร้ายเท่ากับที่เธอยืนแก้ผ้า..ตัวล่อนจ้อนต่อหน้าพระองค์หนึ่งซึ่งกำลังเทศน์อยู่บนศาลา.....ถูกแล้ว *เธอกำลังบ้า*

"โยมช่วยส่งผ้าให้สักผืนซิ" เสียงพระพูดกับโยมบนศาลา ทุกคนหันไปมองยังร่างของหญิงคนนั้นเป็นตาเดียวกัน หญิงชราผู้หนึ่งส่งผ้าปูนั่งให้ด้วยความสงสาร เสียงพระเทศน์พูดอะไรกับเธออีกสองสามคำ หญิงผู้น่าสงสารผู้นั้นรีบหยิบผ้าขึ้นมาคลุมกายนั่งยอง ๆ ประนมมือเสมือนจะสำนึกในกรุณา น้ำตาไหลพรากอาบแก้ม ความทุกข์อนาถาอันเกิดจากความพ่ายแพ้ต่อเกมส์ชีวิตฉายออกมาทางใบหน้า เธอเงยหน้าขึ้นสบตากับพระเทศน์บนธรรมาสน์เสมือนจะขอชีวิตจากสวรรค์

"อาตมาเข้าใจความทุกข์ของเธอดี ชีวิตคนเราก็มีทั้งทุกข์และสุข น้ำตาของเธอซึ่งไหลพรากออกมาเพราะทุกข์เวทนาอันใหญ่หลวง มากกว่าแม่น้ำในมหาสมุทรเสียอีก"

พระเทศน์เว้นระยะนิดหนึ่ง หญิงผู้น่าสงสารผู้นั้นยกชายผ้าขึ้นซับน้ำตา ความทุกข์ของเธอดูจะค่อยทุเลาลงเพราะอรรถรสแห่งเทศนาของพระ เงยหน้าขึ้นมองพระและหันหน้าไปรอบ ๆ ตัว และแล้วความหลังของเธอก็พร่างพรูออกจากปากอันซีดเซียวแทบไม่มีเลือดของเธอ....

เธอเป็นถึงลูกเศรษฐีที่ร่ำรวยมากผู้หนึ่ง แต่เสมือนกรรมจะบันดาล เธอหนีตามผู้ชายซึ่งเป็นคนใช้ในบ้านเธอไปด้วยกัน ท่ามกลางการสาปแช่งของพ่อแม่ในตระกูล ตราบจนกระทั่งมีลูกด้วยกัน ๒ คนแล้ว จึงคิดจะกลับบ้านเพื่อนำหลานและสามีมาขอขมา แต่แล้ว....ในระหว่างทางนั้นเอง สามีก็ถูกอสรพิษกัดตาย ลูกสองคนถูกน้ำพัดพาไปในขณะลอยคอข้ามแม่น้ำ ซ้ำร้ายเมื่อกลับถึงบ้านก็ปรากฏว่าบ้านถูกไฟไหม้ พ่อและแม่เสียชีวิตอยู่ในกองเถ้า.....

เธอไม่รู้ด้วยซ้ำว่าตัวเธอคือใคร ความทุกข์อันเกิดจากความสูญสิ้นสิ่งที่เธอรัก ทำให้เธอหมดแล้วทุกสิ่งทุกอย่างแม้กระทั่งสติ เธอเดินบ่นเพ้อถึงลูกและผัว น้ำตาไหลอาบนองแก้ม ไม่คำนึงถึงแม้แต่เสื้อผ้าที่ขาดวิ่นและหลุดลอยไปจากร่างตั้งแต่เมื่อใด

ตราบจนกระทั่งเธอเดินมาถึงวัด และถึงศาลาที่พระกำลังเทศน์.....

เสมือนว่าแรงบาปอันเกิดจากการหนีตามคนใช้ในบ้านไปตามครั้งโน้น จะให้ผลแก่เธออย่างสาสมจนหมดวิบากผลแล้ว แรงบุญที่เคยกระทำไว้แต่ชาติก่อนจึงบันดาลให้เธอเดินไปยังวัด

จนกระทั่งบัดนี้ *หากใครได้แวะไปที่วัดนั้น จะมองเห็นภาพของสตรีผู้หนึ่งในชุดสีขาวสะอาดตา ใบหน้าแสดงว่ากำลังได้รับความสุขอยู่ในร่มโพธิญาณ ร่องรอยแห่งอดีตถูกฝังไว้ ณ ลานวัดแห่งนั้น* และหากจะมีใครเข้าไปหาเธอพร้อมกับถามว่า *เธอลืมอดีตอันแสนข่มขืนนั้นแล้วหรือยัง* เธอก็จะหันมายิ้มกับผู้นั้น ในขณะที่มือกำหนังสือสวดมนต์เล่มหนึ่งหลับตาสู่อดีตอันแสนสับสนนั้นพลางกล่าวว่า

"เราแก้อดีตไม่ได้ แต่เราสร้างปัจจุบันและอนาคตได้"

แนวชีวิตตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา ..... ข้อคิดประจำทุกฉบับ... เดือน... พระคาถาชินบัญชร

มุมสงบ

ละครชีวิตสี่ฉากจบ

ชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายทั้งชายและหญิงที่เกิดมาในโลกนี้แล้ว แต่ละชีวิตมีประสบการณ์แตกต่างกันออกไป คนละแง่คนละมุมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้แล้วแต่การกระทำ บางชีวิตก็โลดโผนโจนทะยาน ผจญประจันบานอย่างชุ่มโชก บางคนก็ไปเรียบ ๆ เสมอต้นเสมอปลาย บางคนก็ทุรนทุรายรับทุกข์อย่างแสนสาหัส บางคนก็เจนจัดในบทบาทของละครอย่างกึกก้อง บางท่านก็ร้องอุธรให้ช่วยเหลือในความทุกข์ยาก บางคนก็ลำบากแทบน้ำตากระเด็น บางคนทำความดีแต่ไม่มีคนเห็นคนชม บางท่านก็ได้รับความนิยมในสังคมทั่วไป บางคนไม่เอาทางไหนเลย ไม่งอกเงยเหมือนพระจันทร์ถูกเมฆบัง บางท่านปลงอนิจจังวันละหลาย ๆ หน บางคนก็ชอบสร้างกุศลอย่างมหาศาล บางคนสันดานไม่ดีเป็นคนชั่วเป็นอันธพาลชอบรังควานทำลายสังคม โลกไม่นิยมเรียกบุคคลชนิดนี้ว่าคนเลว

ฉากที่หนึ่ง ว่าด้วยเรื่องชาติคือความเกิด

คำพระท่านว่า ชาติปิ ทุกฺขา ความเกิดเป็นทุกข์ แต่ทางโลกพอเปิดฉากแรกผู้ก่อกำเนิดเกิดมา ลืมตาดูโลกจะเป็นฉากชีวิตของความร่าเริงหรรษาต่อบิดามารดาปู่ย่าตายายพี่ป้าน้าอา ญาติพี่น้อง มิตรสหาย เพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงได้ยินเสียง อุแว้เมื่อแรกเกิด จะโสมนัสปรีดาร่าเริงยินดี เปรมปรีไปด้วยความยินดี ประกอบด้วยความพออกพอใจว่า ข้าพเจ้าได้บุตรธิดาเป็นชายหรือหญิง ก็นึกน้อมมโนภาพ วาดอนาคตอันไกลว่าได้ทายาทไว้เป็นชาย ก็คงได้เป็นทายาทกับพระพุทธศาสนา หมายถึงได้บวชได้เรียน หรือก็หมายไว้ว่าคงได้ครองตระกูลสืบต่อไป ถ้าเป็นหญิงก็หมายถึงได้สืบตระกูลใดตระกูลหนึ่ง คือความเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดีต่อไป

ชาติ คือความเกิดเป็นทุกข์ คนธรรมดาสามัญมองเห็นได้ยาก พระอรหันต์ท่านกลัวนักหนา เรื่องความเกิด เพราะเกิดแล้วก็แปลว่าต้องแปรเปลี่ยนไปไม่คงที่เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แต่ท่านไม่กลัวตาย คนสามัญธรรมดาไม่กลัวเกิด แต่กลัวตาย อันนี้น่าคิด สัตว์ที่ถือปฏิสนธิในครรภ์นับแต่จุติ ก็เป็นทุกข์อยู่ในครรภ์ถึง ๑๐ เดือน แต่ความทุกข์ของสัตว์ปฏิสนธิมีความรู้สึกน้อยเหลือเกิน มารดาก็เป็นทุกข์ นับแต่รู้สึกว่ามีประจำเดือนขาด ก็เริ่มไหวตัวว่ามีครรภ์ ก็ถนอมครรภ์ เป็นต้นว่า งดเว้นจากการงานที่หนัก มีการพักผ่อน แม้อาหารการบริโภคที่เผ็ดจัดเค็มจัด อันเป็นผลกระทบกระเทือนครรภ์ก็งดเว้น ไปไหนมาไหน นั่งนอนยืนเดิน ต้องระวังเป็นพิเศษ เมื่อครบกำหนดคลอด ยิ่งเป็นสตรีมีครรภ์ครั้งแรก ท่านว่าเป็นทุกข์หนัก ถึงกับมีผู้พูดว่าระหว่างคลอดนั้นอุปมาเหมือนเรือน้อยลอยลำในมหาสมุทรที่มีคลื่นลมหนัก ท่านคิดเอาเองก็แล้วกันว่า ทุกข์แค่ไหน ว่าเรือลำน้อยที่มีมรสุมอยู่รอบด้านจะหลุดลอยเข้าหาฝั่งนั้นยากอย่างยิ่ง อีกอย่างหนึ่ง จะเกิดความเปล่าเปลี่ยวใจหว้าเหว่สุดประมาณ ว่าจะได้อะไรเป็นที่พึ่งพิงในยามลำบากเช่นนั้น ท่านที่รัก ขอให้น้อมระลึกนึกถึงบุญคุณของแม่และพ่อให้มากเท่าที่เราเกิดได้ครั้งหนึ่ง ท่านเลี้ยงชีวิตทุก ๆ ครั้งที่คลอด คลอดแล้วยังรักษาครรภ์อีกหลายวัน จนกว่าจะปรกติดี ใช่แต่เท่านั้น *ท่านยังประคบประหงมบุตรเสมือนไข่ ไม่ให้กระทบหิน จนกว่าจะเติบโตเลี้ยงชีพตนเองได้นานเท่าไร ท่านไม่คิดขอให้บุตรมีความสุข ท่านก็สุขใจด้วย* นี่เป็นส่วนหนึ่งของความเกิด

นักปราชญ์ได้สดุดีพระคุณของบิดามารดาไว้ดังจะเอามากล่าวไว้ ณ ที่นี้

"ชนกชนนี พระคุณมีอเนกนัย
รักบุตรสุดสายใจ สวาทเลี้ยงเพียงชีวัน
ยามย่อมถนอมนัก บำรุงรักษ์รับมิ่งขวัญ
กกกอดให้ดื่มถัน คือน้ำนมอบรมมา

เป็นหญิงจริงท่านรัก นึกถึงลักษณ์ของลูกอา
เนตรขนงวงพักตรา เสมือนมารดายังกะพิมพ์
เป็นชายเห็นคล้ายพ่อ ละออเหลือเนื้อเจ้านิ่ม
หยอกเอินเพลินสุมสิม มดเลือดไรมิให้ตอม
วัยย่างแต่ยังอ่อน เลี้ยงข้าวป้อนทะนุถนอม
เครื่องแป้งแต่ปรุงหอม อาบน้ำท่าทาบำรุง
ยามวัยไขเจริญ สอนให้เดินพูดจาจูง
โน่นน้านั่นป้าลุง คนนั้นพี่นี่แม่หนู
จะนั่งจะยืนเดิน อย่าเผลอเพลินระวังดู
พราดก้าวท้าวของสู จะแพลงล้มระบมกาย
ยามวัยไร้เดียงสา ให้ศึกษาบ่ดูดาย
เลี้ยงบุตรธิดาหมาย เป็นฝั่งฝาด้วยอาลัย
ยามเติบเจริญรอบ ประกอบกิจเจริญวัย
มีสินมีสุขใจ ท่านยินดีทวีคูณ
ยามลูกสุขสำรวย ก็สุขด้วยไม่อาดูร
ลูกทุกข์สุขท่านสูญ กระนี้มีอุทาหรณ์
เหมือนสมัยเมื่อไข้หนัก เห็นลูกรักทุกข์ทอดถอน
ใจท่านหวั่นอาวรณ์ อกร้อนเริงดังเพลิงเผา
เพียงนี้ก็พอเป็น พะยานเห็นแจ้งใจเรา
ควรบุตรธิดาเคา— รพะท่านปานพระพรหม ฯ

ฉากที่สอง คือชราความแก่

อันความแก่ก็คือความแปรปรวนของร่างกาย มีสภาพของความทรุดโทรมไม่คงที่ ถึงจะปรับปรุงร่างกายดีอย่างไรก็ตาม เรือนร่างก็มีชราแซกซึมอยู่ในสังขารนั้น ๆ อันจะหลีกเลี่ยงมิได้ และก็ไม่เป็นที่สบอารมณ์ของชนทั่วไป ถึงอย่างไร ก็ต้องประสบจนได้ เพราะไม่มีทางปฏิเสธ ท่านแยกไว้ ๒ อย่างคือ—

๑. ปฏิจฺฉนฺนชรา ความแก่ปกปิดไว้

๒. อปฺปฏิจฺฉนฺนชรา ความแก่โดยเปิดเผย

ประเภทแรก ความแก่ที่ปกปิดไว้ ปรากฏตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา ความชราก็ครอบงำเรื่อยมา พร้อมกับความเกิดนั่นเทียว แต่ในระยะแรก เป็นเด็กน้อยผู้ไร้เดียงสา เติบโตมา เจริญวัย จนรุ่นหนุ่มรุ่นสาว ในระยะนี้ ยังมองไม่เห็นความแก่ เพราะเนื้อหนังมังสายังอยู่ในวัยที่เจริญเต็มที่ มองดูก็มีแต่สวยงามไปตามโลกนิยมทั้งนั้น เพราะอวัยวะทุกส่วนสัด ยังสมบูรณ์ ไม่ได้ทิ้งร่องรอยของความเสื่อมโทรมให้ปรากฏชัดในสายตาเลย มีแต่มองดูแล้วเป็นที่เพลิดเพลินเจริญตายิ่งนัก เสมือนจะปิดทางที่จะรู้ไปสู่ความเห็นว่าชราได้ยาก หากแต่ว่าบางท่านมีปัญญาญาณอันสุขุมละเอียดอ่อนพิจารณาก็จะรู้แจ้งแทงตลอดว่า ความเปลี่ยนแปลงนั่นคือชราความแก่นั่นเอง เช่นเมื่อเราเป็นหนุ่มเป็นสาวก็คงคิดได้ว่า รูปตอนเป็นเด็กน้อย ๆ หายไปไหน ก็จะรู้สึกทันทีว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของสัขารที่เจริญขึ้น ไม่ปรากฏว่าอะไรมันพิการไป เห็นว่าคงที่ หรือทวีสวยสดงดงามอยู่อย่างเดิม ความแก่ชรามาในรูปที่ปกปิดความจริงเช่นนี้

ประเภททีสอง คือความแก่โดยเปิดเผย เมื่ออายุผ่านวัยหนุ่มสาวมาแล้วในมัชฌิมวัย ก็จะเห็นความเคลื่อนไหวของเรือนร่างได้แล้ว เพราะมันให้ปรากฏแก่สายตาของตนเองแลผู้อื่น เช่นผมที่เคยสลวยดำดก ก็ตกอยู่ในสภาพแห้งแล้งและร่วงโรยไป เปลี่ยนเป็นสีเทาสีขาวขึ้นประปราย ไม่ขาวแต่เพียงอย่างเดียว บางทีก็หลุดไปทีละเส้นสองเส้น เช่นเดียวกับฟันและอวัยวะอื่น ๆ ที่ร่วงโรยไป แม้แต่สายตาก็มองอะไรไม่ค่อยเห็น เนื้อหนังมังสาที่เคยเต่งตึงก็เปลี่ยนสภาพเป็นหย่อนยานอย่างเห็นได้ชัด ร่างกายก็พิกลพิการไปหมด ตลอดจนกำลังวังชาอ่อนเพลียละเหี่ยใจ แม้สติปัญญาเคยทรงจำอะไรได้ดี ก็มีอันเป็นไปหมดทุก ๆ อย่างของร่างกาย ถึงจะเสริมสวยทรวดทรงก็พอได้เล็กน้อย จะให้ดีเด่นเหมือนแต่ก่อนนั้นยากนักหนา ทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้พิจารณาไว้ในอภิณหปัจเวกขณะว่า เรามีความแก่เป็นธรรมดา ไม่ล่วงความแก่ไปได้ *ก็หลักการทางพระพุทธศาสนาสอนให้พิจารณาร่างกายว่ามีสภาพที่แก่ไป ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ ก็เพื่อให้เป็นผู้มีสติ ไม่ประมาทในวัย ถึงกับลืมตนไปว่าตนอยู่ในวัยแก่ไม่ได้ เราควรจะกระทำอย่างไรในเมื่อวัยนั้นมาถึงตน* ถ้าพิจารณาวัยของตนอยู่เสมอ ชื่อว่าไม่ประมาท

ฉากที่สาม พยาธิ คือความเจ็บป่วย

อันความเจ็บไข้ได้ป่วย เป็นทุกขเวทนาอย่างยิ่ง บางคนก็คิดว่าไม่เจ็บอะไรมากนัก ยังไม่รักษาตัว เพราะความประมาท โรคก็กำเริบทีละน้อยจนมากเกินกว่าที่ตนคิดไว้ ตอนนี้ก็ต้องร้อนใจ รีบไปหาหมอให้ตรวจรักษาโรคที่เกิดขึ้น โรคมี ๒ ชนิด คือโรคภายนอก หมายถึงเกิดขึ้นที่ร่างกายที่ตามองเห็น และอีกชนิดหนึ่งเป็นโรคภายในแต่รวมเรียกว่าโรคทางกาย แต่อีกโรคหนึ่งคือโรคใจ เป็นโรคอย่างหนึ่งที่จิตแพทย์ก็ต้องรักษาให้หายได้ แม้ทางพระพุทธศาสนาก็มีธรรมโอสถ บางอย่างเหมาะกับจริตของคนให้เป็นเครื่องพิจารณาเช่นคนที่รักสวยรักงาม ก็ต้องพิจารณาอสุภกัมมัฏฐาน ให้เห็นว่า

ไม่สวยไม่งาม จะบรรเทาโรคนี้ได้ แม้อย่างอื่นก็มีเช่นคนขี้โกรธ ร้ายแรง โกรธขึ้นมาถึงกับอาฆาตจองเวร ก็ต้องพิจารณาเมตตา กรุณา มุทิตา ความรักความสงสาร ความยินดี ช่วยได้เป็นอย่างดี โรคภัยไข้เจ็บก็พูดมาแล้วหลายอย่าง ยังมีอีกอย่างหนึ่ง เป็นโรคของคนทั่วไป เป็นกันเสียเป็นส่วนมาก โรคนั้นเราเรียกกันว่า "โรคทรัพย์จาง" หมอแก้ได้ยาก เพียงแนะนำให้หลักธรรมว่าช่วยได้ถ้าปฏิบัติตามคำแนะนำไว้ในทิฏฐธรรมิกัตถประโยชน์ คือความหมั่นประกอบกิจการงาน ระวังรักษาทรัพย์สมบัติที่หาได้ มีเพื่อนที่คอยแนะแต่ประโยชน์ และเลี้ยงชีพตามสมควรแก่ฐานะ

การเจ็บป่วยเมื่อเกิดขึ้น ต้องพิจารณาตามหลักธรรมว่า เรามีการเจ็บป่วยเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นไปได้ จิตใจจะได้ไม่กระวนกระวายเกินธรรมดา

ฉากที่สี่ คือความตาย

เป็นฉากสุดท้ายของละครชีวิต เป็นโศรกนาฏกรรม เป็นฉากแห่งความทุกข์โศรก อาลัยอาวรณ์ หากรักมากก็ต้องโศรกมาก คำพระท่านว่า ความโศรกเกิดแต่ของที่รักทั้งนั้น ความตายคือมัจจุราชที่มีอำนาจอันมหาศาล ไม่มีใครผู้ใดเป็นผู้สามารถจะเอาชนะได้ ตั้งแต่ยาจกคนเข็ญใจไปถึงพระราชา ก็ตกอยู่ในอำนาจของความตายทั้งนั้น ชีวิตตั้งแต่เด็กจนหนุ่มสาวแก่เฒ่าชรา ก็มาจบฉากกันที่ความตายทั้งนั้น ถ้าเป็นละครที่แสดง ก็เป็นฉากสุดท้ายแล้วเข้าโรงปิดฉากเป็นการอวสาน คนเราก็เหมือนละคร แสดงกันไปคนละแง่มุมของชีวิต สุดท้ายก็เข้า "โลง" ปิดฉากไม่แสดงละครชีวิตอีกแล้ว

ท่านที่รัก ข้าพเจ้าได้พิจารณาอัตภาพร่างกายของเราที่เกิดมาเป็นมนุษย์ ต่างก็หนีความจริงของชีวิตไม่พ้น คือเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกๆคน ฉากสุดท้ายคือความตาย

จึงเป็นฉากสำคัญที่ต้องพิจารณาอยู่เสมอแม้ในขณะที่ชีวิตกำลังเป็นอยู่ก็ตาม ควรไม่ประมาทด้วยการพิจารณาว่า เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นไปได้ ทั้งนี้ เพื่อบรรเทาความประมาทในชีวิตที่อาจจะมีเพราะบางคนคิดว่า เรายังไม่ตาย คิดว่าตนเองกว่าจะตายก็อายุ ๗๐ หรือ ๘๐ เป็นความคิดด้วยความประมาทแท้ๆ

เมื่อเราระลึกนึกถึงความจริงได้เช่นนี้ ก็ควรเร่งกระทำความดี ทำบุญทำกุศลเสียแต่ยังมีชีวิต หลีกหนีให้ไกลจากอกุศลกรรม เมื่อปิดฉากสุดท้าย ก็จะได้เข้ากับสุภาษิตที่ว่า **รูปกายตายไป แต่ชื่อเสียงแห่งสกุลยังอยู่**

ต้องการศึกษาธรรมะ แบบง่ายๆ ได้ความรู้ เหมาะแก่การนำไปปฏิบัติ ต้องอ่าน.....

มงคลสาร

นิตยสารส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่ธรรม ของ ทุนนิธิ ม.ส.จ.

๑ ปี ๑๒ เล่ม ๒๐ บาท

ปัจจุบันกำลังปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นทุกวิถีทาง โปรดรีบสมัครเป็นสมาชิกได้ตั้งแต่บัดนี้

(ตัดตอนจากเทศนาเรื่อง "รัตนะ" ของ
พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)
แสดงในพระอุโบสถวันธรรมสวนะ
วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗)

ดูก่อน วาเสฏฐะ
เราตถาคต ศีล

ธรรมกาย

พระมงคลเทพมุนี

รัตนะ

เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนานับว่าเป็นลาภอันประเสริฐ พุทธศาสนาแปลว่าคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งเมื่อสรุปแล้ว ท่านสอนให้ละความชั่วด้วยกาย วาจา ตลอดถึงใจ ให้ทำความดีด้วยกาย วาจา ตลอดถึงใจ และประการสำคัญให้ทำใจให้สะอาด ๓ ประการนี้แหละเป็นคำสอนของพระศาสดาแท้ ๆ เรียกว่าย่นสกลพุทธศาสนาให้จำได้ง่าย ๆ

ที่จริงคำสอนของพระองค์มีอยู่กว้างขวางยิ่งนัก เช่นเมื่อสอนเรื่องศีล ก็จำแนกศีลออกเป็น ๒ ชั้นคือ เหฏฐิมศีล อันได้แก่ศีลในเบื้องต่ำ อุปริมศีล อันได้แก่ศีลในเบื้องสู เมื่อสอนเรื่องสมาธิก็สอน ทั้งสมาธิ อันมี ปริยาย เป็น เบื้องต่ำและเบื้องสูงเช่นเดียวกัน เมื่อสอนทางปัญญา ก็สอนในทำนองเดียวกัน เมื่อกล่าวถึงเรื่องศีล พระองค์ทรงแนะนำให้ตั้งอยู่ในศีล ๕ เว้นจากการฆ่าสัตว์ให้ขาดจากจิตสันดานของเรา เว้นจากการถือเอาพัสดุ ที่ เจ้า ของ เขาไม่ให้ด้วย อาการแห่งขะโมยให้ขาดจากจิตสันดาน ตลอดถึงการฉ้อโกง เว้นจากการประพฤติผิดในกามทั้งหลายให้ขาดจากจิตสันดาน เว้นจากการพูดปดคำเท็จ คำไม่จริง หรือการ

หลอกลวง ต่าง ๆ ให้ขาด จากจิต สันดาน เว้นจากการ ดื่มน้ำที่ทำ บุคคล ผู้ดื่ม ให้เมาเป็นเหตุเป็นที่ตั้งของความประมาทให้ขาดจากสันดาน ๕ ประการนี้ แหละ เป็นเหฏฐิมศีล คือศีลโดยปริยายเบื้องต่ำ ถ้าแม้ว่าตั้งอยู่ในศีลโดยปริยายเบื้องต่ำแล้ว รับประกันตัวได้ไม่ต้อง ราชอาญา ของพระเจ้าแผ่นดิน ไม่ต้องติดคุกติดตะราง ไม่ต้องมีโทษในส่วนอาณาจักร์ เพราะศีล ๕ รับรองเสียแล้ว ถ้าเป็นศีลโดยปริยายเบื้องสูง ขึ้นไปอีก เหมือนพระภิกษุสามเณร เมื่อมาบวชในพระธรรมวินัยแล้วเป็นผู้มีศีล คือปฏิบัติตามพระปาฏิโมกข์ เว้นข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ทำตามที่พระองค์ทรงอนุญาต ให้บริสุทธิ์ตลอดเวลาได้ ชื่อว่า ตั้ง อยู่ใน ปาฏิโมกข สังวรตลอดถึงมีอาจาระปฏิบัติ คือมีมารยาทเครื่องประพฤติทั้งกาย ทั้งวาจา เรียบร้อยดีไม่มีสดุดตาสดุดใจผู้หนึ่งผู้ใดเลย ทั้งชั้นสูง ชั้นกลาง ชั้นต่ำ หาตำหนิไม่ได้ ไม่มีความ ชั่ว มากระทบ แม้แต่ เพียง เล็ก น้อย และเมื่อประพฤติได้อย่างนี้แล้ว เชื่อว่าเห็นภัยในการประพฤติไม่ดีอันเป็นโทษแม้มีประมาณน้อย สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทน้อยใหญ่ทั้งหลาย **นี่แหละศีลโดยปริยายเบื้องสูง**

เมื่อกล่าวถึงศีลแล้ว ก็ควรกล่าวถึงเรื่องสมาธิ ซึ่งมีทั้งปริยายเบื้องต่ำและเบื้องสูงเช่นเดียวกัน โดยปริยายเบื้องต่ำสมาธิได้แก่การปล่อยอารมณ์ ทำใจให้หยุดหลุดจากอารมณ์ทั้ง ๖ จะเป็นอารมณ์อันเกิดจากรูปเสียง กลิ่น รส ผัสสะ หรือธรรมารมณ์ก็แล้วแต่ ใจหยุดเฉย ไม่ไปแตะไปเกี่ยวกับอารมณ์เหล่านั้น ไม่ไปกินอารมณ์เหล่านั้น ไม่ไปเอารสของอารมณ์เหล่านั้นมาพินิจพิจารณา ปล่อยอารมณ์ทั้ง ๖ เสีย ใจหยุดทีเดียว อันนี้แหละเรียกว่า ปล่อยอารมณ์จนจิตได้สมาธิ อันนี้เป็นสมาธิโดยปริยายเบื้องต่ำ ส่วนปริยายเบื้องสูง ก็ได้แก่จิตดวงเดียวกันนั่นแหละ แต่หนักแน่นเข้า ไม่ขยับเขยื้อนเป็นเอกัคคตา เข้าถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของจิต ไม่มีสอง จนเข้าถึงปฐมฌาน ประกอบด้วยวิตก วิจาร ปีติ

สุข เอกัคคตา เข้าถึงทุติยฌาน ตติยาฌาน เป็นลำดับไป นี่แหละสมาธิโดยปริยายเบื้องสูง

ส่วนปัญญา เป็นผลเกิดจากสมาธินั่นเอง พระอริยสาวกในพระธรรมวินัยของพระสาคตเจ้า มองเห็นความเกิดดับของสังขารตามความเป็นจริง ด้วยอำนาจสมาธินั่นเอง ใจพุ่งสร้านมองอะไรก็เห็นไม่จริง สิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้นย่อมดับไป เกิดมาหนึ่ง ก็ดับหนึ่ง เกิดมาสอง ก็ดับสอง เกิดมาสามก็ดับ ทุกสิ่งย่อมดับไป ด้วยอาการอย่างนี้ ปัญญาพิจารณาอย่างนี้ได้ เรียกว่ามีปัญญาโดยปริยายเบื้องต่ำ แต่เมื่อใช้ปัญญาดำเนินไปจนถึงความสิ้นทุกข์ โดยเกิดนิพพิทาความเบื่อหน่ายในสังขาร เห็นว่าสังขารเป็นทุกข์จริง จึงคิดจะไม่ให้มีสังขารในภพในชาติต่อไป กำหนดรู้ทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ การดับทุกข์ และหนทางแห่งการดับทุกข์ ซึ่งเรียกว่าอริยสัจ ๔ นี่แหละคือปัญญาโดยปริยายเบื้องสูง เป็นพุทธภาษิตแท้

บัดนี้ เราได้พบพระพุทธศาสนาอันมีสัจธรรมเป็นหลักแล้ว ขอให้นึกถึงคำที่พระยานาคเข้าไปเฝ้าพระศาสดาอ้อนวอนพระพุทธเจ้าให้แสดงธรรม พระองค์ทรงแสดงธรรมโปรดพระยานาคเอรกปัตต์ว่า **ความ เป็น มนุษย์ เป็น ของได้โดยยาก ไม่ใช่โดยง่าย** *ยิ่งสมัยนี้จะเห็นว่า คนเกิดมาเต็มบ้านเต็มเมือง ไม่ยากอย่างไร นึกถึงสัตว์เดรัจฉาน เช่นมดและปลวก หรือสัตว์ในทะเล เป็นอย่างไรบ้าง ? มากกว่ามนุษย์ใน ชมพูทวีปเสียอีก จะเห็นได้ว่า ไปเกิดเป็นสัตว์เสียแหละมาก ส่วนที่เกิดเป็นมนุษย์นั้น เป็นของยากยิ่งนัก*

ธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์มีอยู่ เรียกว่า มนุษย์ธรรม คือต้องบริสุทธิด้วยกาย วาจา ใจ เว้นจากสิ่งไม่ดีงาม ถ้าไม่บริสุทธิ์ก็ยากเป็นมนุษย์ได้ ต้องบริสุทธิจริง ๆ ต้องประกอบกันให้ถูกธาตุถูกธรรม ทั้งฝ่ายพ่อและแม่ ตลอดถึงผู้มาเกิดจึงจะเกิดเป็นมนุษย์ได้ นี่แหละจะเห็นได้ว่าเกิดเป็นมนุษย์นั้น ยากเสียจริง ๆ

อีกข้อหนึ่ง ที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนพระยานาค คือข้อว่า ความบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าเป็นของยาก ข้อนี้ยากจริง ๆ ไม่ใช่เป็นสิ่งพอดีพอร้าย ผู้ที่รู้และทำเป็นจึงจะรู้ว่ายาก และลึกซึ้ง ผู้ที่รู้ "**ธรรมกาย**" เข้าถึง "**ธรรมกาย**" นี่แหละจึงจะรู้ว่า ความเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้ายากนัก ดูแต่มนุษย์ในโลกเวลานี้มีมาก แต่คนรู้ "ธรรมกาย" มีกี่คน ? เพราะไม่ใช่เป็นของง่าย ๆ ที่จะได้ธรรม กายเป็นของลึกซึ้งนัก แต่ก็ไม่เกินความพยายาม ต้องปฏิบัติให้ถึงพระพุทธเจ้าจริง ๆ *คือทำใจให้หยุดนิ่งจนเห็นดวงธรรมกายปรากฏขึ้นในกลางกาย เป็นลำดับไป*

ฉะนั้น พึงเข้าถึงพระรัตนตรัยให้ถูกหลักธรรม คือประพฤติตามหลักศีล สมาธิ และปัญญา จึงจะได้ชื่อว่าเป็นสาวกของพระศาสดา จึงจะได้ผลแห่งการปฏิบัติอย่างแท้จริง

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

เมื่อท่านต้องการถวายอาหารบิณฑบาตแก่พระภิกษุสามเณรจำนวนร้อย ๆ ด้วยวิธี
ประหยัด สะดวก ได้บุญมาก
ขอเชิญที่ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
โทร. ๖๒๘๑๑
ท่านจะได้รับความสะดวกทุกประการ

ธรรมกายน้อย

โดย ธรรมนิวัติ

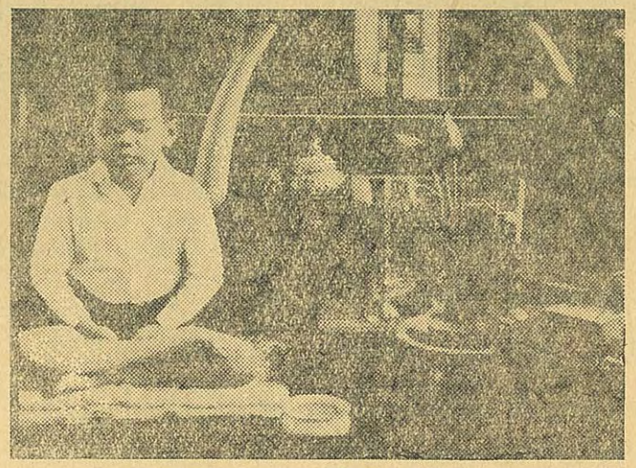

ธรรมกายน้อย

คำพังเพยแต่โบราณมีอยู่คำหนึ่งว่า *"หนามแหลมไม่มีใครเสี้ยม มะนาวกลมเกลี้ยงไม่มีใครกลิ้ง"* คำเหล่านี้มักจะพูดถึงบุคคลที่ฝึกง่าย หรือบุคคลที่ประพฤติดีประพฤติชอบแต่เล็กอย่างที่เรียกกันว่าแต่อ้อนแต่ออก ถ้าจะมองกันแต่ปัจจุบันชาติก็จะเห็นเป็นจริงอย่างนั้น ถ้าจะมองกันให้ซึ้งลงไปอีกจะเห็นว่าหาเป็นเช่นนั้นไม่ เขาไม่ได้เสี้ยมไม่ได้กลิ้งชาตินี้จริงแต่อดีตชาติเขาได้เสี้ยมได้กลิ้งมาแล้วอย่างมากมาย จนมาถึงชาตินี้เขาไม่ต้องเสี้ยมต้องกลิ้งอีก หรือจะเสี้ยมบ้างก็เสี้ยมแต่เพียงเล็กน้อย

พระพุทธเจ้าตรัสรับรองคนประเพศนี้ว่า เป็นคนประเพศ อุคฆติตัญญู คนผู้รู้เร็ว ถ้าจะสอนก็เพียงแต่แนะหัวข้อก็รู้ได้ ถ้าทำให้เห็นก็เพียงหนเดียวเท่านั้นต่อไปจะทำเองได้ เรื่องอย่างนี้มีทุกสาขาวิชาและมีให้เห็นอยู่เสมอ เช่นเด็กอายุ ๗ ขวบเล่นดนตรีได้เก่งกว่าผู้ใหญ่บางคนเป็นต้น ที่เขาเป็นได้อย่างนี้เพราะอะไร

เพราะเขาสั่งสมวิชานี้มาแล้วนับชาติไม่ถ้วนนั่นเอง

เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้เป็นเรื่องเด็กอายุ ๖ ขวบเรียนวิชาธรรมกายได้ ประวัติการของเขาแปลกเหมือนผลไม้ เมื่อสุกงอมแล้วถึงจะไม่มีใครสอยก็หล่นเอง เชิญติดตามต่อไป

ที่จังหวัดกาญจนบุรีมีครอบครัวหนึ่งอยู่ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง ครอบครัวนี้มีอาชีพรับราชการทั้งสามีและภรรยา มีบุตรสองคน ๆ โตเป็นหญิงคนเล็กเป็นชายอายุ ๖ ขวบ เมื่อ ๕ ปีมาแล้วหัวหน้าครอบครัวได้ถึงแก่กรรมลง เหลือแต่แม่บ้านกับลูกน้อยสองคน ต่อสู้กับความวุ่นวายของโลกเรื่อยมา อาศัยที่แม่บ้านก็เป็นข้าราชการมีเงินเดือนพอจับจ่าย จึงทำให้การครองชีพไม่ฝืดเคืองนัก เมื่อสิ้นพ่อบ้านลงเช่นนี้ แม่บ้านจึงมาปลูกเรือนอยู่กับแม่ ตระกูลนี้เป็นศิษย์วัดปากน้ำ นิยมทำสมาธิแบบ สัมมาอรหัง เป็นชีวิตจิตใจโดยเฉพาะยายซึ่งเป็นผู้ใหญ่ในตระกูล ได้กะเกณฑ์ให้ลูกหลานทำสมาธิกันแทบทุกตัวคน ฉะนั้นตระกูลนี้จึงได้ธรรมกายกันเรื่อย ๆ หลานหญิงได้ไปคนหนึ่งก่อน ต่อมาบุตรสาวได้ ต่อมาหลานสาว (พี่สาวของธรรมกายน้อย) ได้ ต่อมาตนเองได้ บ้านอันมีรั้วเดียวนี้จึงมีธรรมกาย ๔ องค์ ทำไมข้าพเจ้าจึงเรียกองค์ เพราะท่านเจ้าคุณหลวงพ่อท่านว่า คนที่ได้ธรรมกายท่านว่าบวชข้างใน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคมนี้เอง ข้าพเจ้าได้เดินทางไปจังหวัดกาญจนบุรี และได้ไปสู่ตระกูลนั้น ยายของธรรมกายน้อยได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

เมื่อประมาณ ๑๐ วันล่วงมาแล้วนี้ เวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น. ธรรมกายน้อยได้ลงจากเรือนของเขาขึ้นมาบนเรือนยายมาบอกกับคุณยายว่า เขาจะขอนั่งสมาธิด้วย เพราะเวลาอย่างนั้นเป็นเวลาที่คุณยายของเขานั่งสมาธิ คุณยายของเขาไม่ยอมให้นั่งด้วย เพราะเกรงว่าเขาจะนั่งไม่ได้นานและจะมาทำเสียงรบกวน ทุกคนไม่มีใครคิดมาก่อนว่าเขาจะทำสมาธิได้ เพราะเห็นยังเด็กมาก ธรรมกายน้อยผิดหวังจากคุณยายก็ลงเรือนมา เมื่อถึงเรือน

ของตัวแล้วจึงได้ไปชวนพี่สาวนั่งสมาธิกัน พี่สาวตอบปฏิเสธว่าง่วงนอน ฝนตกลงมาหน่อย ๆ หนาว อยากจะนอน ธรรมกายน้อยผิดหวังหมด เมื่อชวนใครเขาไม่มีใครนั่งด้วย เขาก็นั่งของเขาเองคนเดียว เขานั่งอยู่นานราว ๓๐ นาที ฝ่ายมารดาของเขา มองเห็น ลูกชาย นั่งนานกว่า ปกติ รู้สึกใจไม่ดี ครั้นจะเรียกก็เกรงใจลูก ไม่รู้จะทำอย่างไร จึงได้แต่นั่งเฝ้าดูลูกอยู่ใกล้ ๆ เมื่อเขาลืมตาขึ้น มารดาจึงถามว่านั่งเห็นอะไรไหม? เขาตอบว่าเห็น มารดาถามว่าเห็นอะไร เขาตอบว่า เห็นพระพุทธ มารดาถามว่า เห็นที่ไหน เขาตอบว่า เห็นในท้อง มารดาก็ยังไม่เชื่อ สอบเขาต่อไปอีกว่า พระพุทธที่เห็นนั้นเหมือนที่บ้านคุณยายไหม เขาตอบว่าเหมือนพระองค์ใหญ่ของคุณยาย (พระพุทธรูปองค์นั้นปางสมาธิหน้าตัก ๑๔ นิ้ว) มารดาเขาจึงหายสงสัยเชื่อว่า เขานั่งได้ถูกต้องตามแบบจริง

เมื่อข้าพเจ้าทราบอย่างนั้น จึงให้ไปตามตัวมา สอบปากคำกันอีกหนหนึ่ง เขาก็ยืนยันตามคำเดิม ข้าพเจ้าจึงให้เขานั่งเข้าที่เดินสมาบัติ เขาเดินได้ทั้งอนุโลมปฏิโลม เป็นอันว่าเขาได้เข้าถึงธรรมกายโคตรบุคคลโดยสมบูรณ์ ท่านผู้อ่านคงอยากทราบชื่อเขาว่าชื่ออะไร เขาชื่อ เด็กชาย **อรรณพ นิยมธรรม** ก่อนได้ธรรมเขาเป็นคนงอแงร้องไห้นึงยาก เล่นซุกซนทำของเสียหาย พอได้ธรรมแล้วผิดไปเป็นคนละคนทีเดียว ท่าทางเขาดูเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ซึ่งตรงกับภาษิตว่า **ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม** นอกจากเขาจะประพฤติดีขึ้นแล้ว เขายังมีใจผูกพันธ์ในพระรัตนตรัย เขาเอาตุ๊กตาออมสินมาเป็นพระพุทธรูป เอากะป๋องนมเปล่ามาทำแจกัน ไปเก็บดอกไม้มาใส่ในกะป๋องแล้วกราบพระตุ๊กตาของเขานั้น ภายหลังข้าพเจ้า จึงต้องจัดเครื่องบูชาให้แก่เขาชุดหนึ่ง

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย จงเข้าใจเถอะว่า *การจะเข้าถึงธรรมนั้น มิได้ขึ้นอยู่แก่กาลเวลาว่า ทำนานเท่านั้นแล้วจึงจะได้ มิได้ขึ้นอยู่แก่ความชำนาญว่า ทำไปจนรู้หลักรู้เกณฑ์แล้วจะได้ การจะได้จะถึงนั้นขึ้นอยู่แก่บารมีของตนเท่านั้น บารมีอีกนั่นแหละ จะเป็นผู้กะกำหนดให้ว่าท่านจะได้เมื่อไร ขอให้ดูธรรมกายน้อยนี้เป็นตัวอย่าง พิจารณาดูให้ดีแล้วเหมือนกันหมดทุกวิชา ตลอดจนความมีความจน ทุกอย่างต่าง ๆ ด้วย*

เชิญบริจาคทรัพย์ซื้อที่ดินถวายวัดปากน้ำ

วัดปากน้ำ กำลังซื้อที่ดินซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับวัดปากน้ำ
ท่านผู้มีกุศลเจตนาประสงค์จะร่วมบริจาคทรัพย์ของท่านเพื่อซื้อที่ดิน
โปรดติดต่อกับ

พระครูสมณธรรมสมาทาน

โทร. ๖๒๘๑๑

ชีวิตลูกผู้ชายไทย ถือว่า
ใครบวชเรียนมาแล้ว ชื่อว่า "เป็นคนสุก"
จะครองเรือนก็นับว่าเป็นผู้นำได้ดี
มีธรรมเป็นเครื่องเตือนใจ....

บอดนิยายกลต่อสู้ของชาวพุทธ

นายธรรมกร

กรรณิการ์ วัฒนกุล

คนดิบ

เมื่อ ๕ ปีที่แล้วหรืออาจจะกว่า ข้าพเจ้าได้รู้จักกับสองแม่ลูกชาวเยอรมันชื่อ มิส. ไอรี จูเกริสัน ส่วนตัวลูกสาวจำชื่อไม่ได้เสียแล้ว ทั้งสองคนเป็นสถาปนิก

ดูเหมือนจุด มุ่งหมาย การมาเยือน ประเทศไทย ของสองแม่ลูก ดังกล่าวนี้ ก็คือ การศึกษา วิปัสสนาธุระซึ่งเมื่อก่อนนี้ ชาวต่างประเทศนิยมกันเข้ามาศึกษามาก และในจำนวนนี้ ข้าพเจ้าได้รู้จักท่านอานันทโพธิ ภิกษุชาวฮอลันดาผู้มีรูปร่างสูงโปร่งด้วยอีกรูปหนึ่ง

"ทำไมคุณจึงสนใจพุทธศาสนา" ข้าพเจ้าถามมิส. ไอรีน จูเกริสัน

"เพราะทั่วโลกกำลังสนใจศึกษา ฉันเคยไปอินเดียมาแล้ว พม่าก็เคย แต่เห็นว่าประเทศไทยเจริญกว่า ที่อินเดียมีศาสนาต่าง ๆ มากเหลือเกิน มีพุทธศาสนาน้อยมาก และเปลี่ยนแปลงไปแยะ ทั้ง ๆ ที่อินเดียเคยเป็นศูนย์กลางต้นกำเนิด"

"นั่นคงจะเป็นเพราะสภาพสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ตลอดจนความจำเป็นทางด้านอื่นรวมอยู่ด้วย" ข้าพเจ้าว่า

"ฉันก็คิดอย่างนั้นเหมือนกัน สถานะการณ์ในอินเดียไม่ดีเลย คนจนมีแยะเกินไป ในเมืองไทยนี่แหละ พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองและจะเจริญรุ่งเรืองต่อไปอีกนาน"

มิส. ไอรีนเล่าให้ฟังว่า คนเยอรมันสนใจศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาไม่ใช่น้อย จนถึงกับที่นั่นกำลังมีสำนักวิปัสสนาด้วย

"การทำจิตใจให้สงบโดยยึดถือเอาความวิเวกสันโดษมาเป็นสรณะ ก็มีส่วนช่วยคลี่คลายปัญหาอันหนักหน่วงได้เหมือนกัน" ข้าพเจ้าตีความออกมาอันหมายถึงวิปัสสนาธุระที่รู้ ๆ ปลา ๆ

"คุณเคยบวชแล้วหรือ ?" หล่อนถามข้าพเจ้า ๆ ยิ้มอย่างเก้อ ๆ

"ยังเลย"

"อ้าว ทำไมเล่า ผู้ชายไทยทุกคนจะต้องบวชไม่ใช่เหรือ ?"

"ถูกละ นั่นเป็นกฎของประเพณี วัฒนธรรม ผมเองก็อยากบวชเหมือนกัน แต่มาคิดอีกที กิเลสมันหนาเหลือเกิน ยังดิ้นรนจนเวียนอยู่ในรูปรสกลิ่นเสียง สังคมใหม่ ๆ แปลก ๆ เลยไม่กล้าบวช"

"ทำไมล่ะ ?"

"เกรงว่าจะไม่สะอาดพอน่ะซี" หล่อนหัวเราะเมื่อได้ยินข้าพเจ้าตอบออกไปอย่างตรง ๆ

"ผู้ชายไทยเราเมื่อก่อนมักจะบวชกันเมื่อตอนอายุครบ เขาถือว่าใครบวชเรียนมาแล้วก็ได้เป็นคนสุก จะครองเรือนได้เป็นผู้นำครอบครัวได้ดี มีธรรมะเป็นเครื่องเตือนใจ เพราะได้ผ่านการบวชเรียนมาเมื่อก่อนนี้ใครจะยกลูกสาวให้แก่หนุ่ม ๆ เขาต้องดูว่าผู้ชายที่จะมาเป็นลูกเขยน่ะ บวชมาแล้วหรือยัง ถ้ายัง ก็ต้องพิจารณากันอีก ถ้าบวชแล้วก็เหมือนมีประกาศนียบัตรประกาศหรา...."

"ถ้าอย่างนั้น คุณก็คงยังไม่ได้แต่งงาน" หล่อนหันมามองลูกสาวมองดูข้าพเจ้าพลางยิ้ม

"แน่นอน ผมยังไม่ได้แต่งงาน"

"เพราะยังไม่ได้บวชรึ" ลูกสาวถามขึ้นบ้าง ข้าพเจ้าชักลังเล ไม่รู้จะตอบอย่างไรดี

"นั่นก็ถูกเหมือนกัน แต่ถูกเพียงครึ่งเดียว เพราะยังมีฐานะไม่ดี ถ้าเกิดไปแต่งงานมีครอบครัวเข้าจะเป็นปัญหายุ่งยากในภายหลัง บวชกับแต่งงานผมคิดคล้าย ๆ กัน"

"คิดยังไงตวน" ลูกสาวชอบเรียกข้าพเจ้าว่า "ตวน" เพราะเห็นตัวดำเหมือนคนมาเลเซีย

"อ้าว การจะบวชเราก็ทำจิตใจให้สบายไม่มีพันธะผูกพัน ไม่มีจิตใจว่อนแว่ก จะพูดตรง ๆ ก็ว่าต้องมีจิตใจสะอาดบริสุทธิ์ จะแต่งงานก็ต้องให้สบายใจ สบายด้วยการมีฐานะพอควรไม่เดือนร้อน"

"แหม คุณเปรียบเทียบเหลือเกินนะตวน"

"ก็เป็นความจริง ในชีวิตลูกผู้ชายไทยแล้ว การบวชหนึ่ง การรับราชการหนึ่ง การครองเรือนหนึ่ง คือเป็นปัจจัยสำคัญในการ เป็นมนุษย์ชาติทีเดียวแหละ"

"งั้นคุณเป็นทหารแล้วรึ ?"

"แน่นอน ผมเป็นพลทหารรับราชการตามหน้าที่ราษฎรไทยถูกเผง พอพ้นกำหนดก็ปลดถูกต้อง"

"แต่คุณยังขาดสองอย่าง บวชกับแต่งงาน"

"นั่นนะซี" ข้าพเจ้ารับคำอย่างจริงใจ

"คุณจะเลือกอย่างไหนก่อน บวชหรือแต่งงาน" มิส. ไอรีนถามขึ้นบ้าง

"ผมก็ยังคิดไม่ตกเหมือนกันในปัจจุบัน บวชก่อนแต่งงานหรือแต่งงานก่อนบวชก็ได้ ไม่แปลกอะไรเขาไม่ค่อยถือกันหรอก เดี๋ยวนี้คนบวชตอนอายุมาก ๆ ก็มีถมไป บางคนมีครอบครัวแล้วด้วยซ้ำไป ปัญหามีอยู่ว่าเขาคิดแยกภาระทางบ้านกันทางศาสนาออกจากกันเอามาปะปนไม่ได้ ตามภาษาธรรมะเขาเรียกว่าทางโลกกับทางธรรมครับ"

"ถ้าคุณบวชต้องได้มหาแน่ ๆ" ลูกสาวภระเซ้า ข้าพเจ้าหัวเราะ

"มหาน่ะ ระได้ต้องเรียนต้องศึกษา ต้องสอบรู้แจ้งเห็นจริงที่ผมพูดในฐานะเป็นชาวพุทธ การศึกษาเรื่องของศาสนาประจำชาติของตัวเรา จะศึกษาได้จากการอ่าน การฟัง การคิดค้น อย่างมาดามนี่เป็นต้น มาดามไม่ใช่ชาวพุทธ แต่มาดามรู้เรื่องของชาวพุทธได้ดีพอ ๆ กับชาวพุทธ เพราะมาดามศึกษา เดอะ ไลท์ ออฟ เอชีย ที่มาดามอ่าน ก็มีส่วนช่วยได้บ้าง ให้มาดามได้รู้เรื่องของพุทธศาสนา แต่ถ้ามาดามจะให้รู้ซึ่งถึงแก่นแท้ มาดามก็ต้องมาศึกษาอย่างจริงจังจากคำสอน มาดามเป็นผู้สนใจพุทธศาสนามานานแล้วหรือ"

"ห้าปี"

"พอใช้ทีเดียวแหละ เอาเถอะ เมื่อมาดามกลับไปบ้าน ผมจะส่งหนังสือไปให้อ่าน เดี๋ยวนี้มีคนไทยเก่ง ๆ หลายคนเขาเขียนเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนาไว้เป็นภาษาอังกฤษหลายเล่ม อย่างที่มาดามถืออยู่นี่ก็อ่านได้เทียวแหละ"

"ฉันอยากเป็นชาวพุทธ แต่ฉันไม่ได้เกิดเป็นคนไทย"

"เปล่า มาดาม *แหม* มาดามเข้าใจผิดนะ คนจะเป็นชาวพุทธที่แท้จริง ไม่ใช่ได้มาจากกำเนิดหรอกอยู่ที่การปฏิบัติถูกต้องทำนองครองธรรมตามคำสอน ตามแนวทางของพุทธศาสนา มาดามเป็นได้ด้วยปฏิบัติ ไม่ใช่ด้วยกำเนิด"

"ถ้าคุณบวชเมื่อไหร่ ฉันจะนิมนต์ไปเทศน์ที่เยอรมัน"

"โถ มาดาม คนเก่งกว่าผมรู้ซึ้งกว่าผมอีกแยะ ผมน่ะเปรียบเหมือนดอกประดู่เพียงดอกเดียวที่อยู่บนต้นประดู่ใหญ่ อร่ามเหลือง มีดอกอื่น ๆ อีกแยะ ไม่ได้มีเพียงดอกเดียว ถ้าเป็นดอกบัวก็ต้องจมอยู่ในน้ำ ยังไม่ได้โผล่ขึ้นมาบนผิวน้ำ" มาดามไอรีน จูเกริสัน กับลูกสาวพากันหัวเราะชอบใจ

คนที่ให้ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนานี้มาก ทั้งชาวต่างประเทศก็แยะ มิส. ไอรีน จูเกริสัน กลับไปเยอรมันเมื่อไหร่ ข้าพเจ้าก็ไม่รู้ ถ้าหากไม่มีจดหมายจากมิวนิคส่งมา ข้าพเจ้าคงลืม

ศาสนาในเยอรมัน มีนิกายโปรเท๊สต้นราว ๕๐.๒ %

คาธอลิค ๔๕.๕ %

สรุปแล้วเป็นคริสต์ศาสนาประมาณ ๙๖ % มิส. ไอรีน บอกในตอนท้ายว่า

"อีกไม่ช้าหรอก เปอร์เซ็นต์ที่เหลือของชาวเยอรมันที่บ่งถึงศาสนาต่าง ๆ นั้น คงจะต้องนับถือพุทธศาสนาเป็นแน่ เพราะขณะนี้พุทธศาสนากำลังได้รับความสนใจในหมู่ครอบครัวของเยอรมันมาก ลูกสาวของฉันยังไม่ได้แต่งงานหรอก และเขาให้ถามคุณว่าคุณบวชแล้วยัง หรือว่าแต่งงานแล้วหรือยัง...."

ข้าพเจ้าตอบเธอทั้งสอง

"ยังไม่ได้บวช และยังไม่ได้แต่งงาน และคิดที่จะบวชเร็ว ๆ นี้ แต่ความคิดที่จะแต่งงานมีมาตั้ง ๑๗ ปีแล้ว คือตอนที่ผมมีอายุได้ ๑๖ ปี"

เชิญท่านผู้มีจิตศรัทธาทั้งหลายบริจาค

มอบทรัพย์ตั้งทุนการศึกษา ม.ส.จ. ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี

เพื่อเก็บผลประโยชน์ส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่ธรรม

สำนักเรียนวัดปากน้ำ ธนบุรี

สันติวัน

สันติวัน

[ต่อจากฉบับที่ ๓๗/๒๕๑๐] (ตอนสุดท้าย)

ผลมะพร้าวติดอยู่บนต้นก็เป็นของสูง เมื่อตกลงดิน ก็กลายเป็นกะลาอันไร้ค่าฉันใด นายสุมัยผู้มีนิสัยตรงข้ามกับความดี ก็ตันใจสิ้นการยกตนข่มท่านฉันนั้น อาการที่ผึ่งผายกลายเป็นอ่อนเปลี้ย เมื่อปัญหาแห่งคำพูดสุดสิ้นลงแล้ว เครือสหายหญิงของภาดาก็ร้องเพลงเป็นทำนองช้างประสานงา สวดญัติให้แก่นายสุมัย ตามบทโครงในศิลาจารึกวัดพระเชตุพนว่า

อาจารี	*"พวกพร้องผิดเท่าข้าง*	*งำเงา"*
สารณี	*"พวกอื่นโทษเท่าเหา*	*หากรู้"*
เจรี	*"โทษตนเท่าภูเขา*	*คิดปิด ไว้นา"*
อัมพรี	*"โทษท่านเท่าก้อยสู้*	*ส่งให้เห็นสูง"*
อาจารี	*"โทษตนงำเงือนไว้*	*ห่อนแถลง"*
สารณี	*"โทษท่านเก็บมาแจง*	*ดุจเบี้ย"*
อัมพรี	*"ตัวเต่าสี่ตีนแฝง*	*หัวหนึ่ง ซ่อนนา"*
เจรี	*"หยิกกล่าวแต่โทษเหี้ย*	*มุขเท้ารุงรัง"*

การสุดสิ้นคำโต้ตอบของภาดาครั้งนั้น สามีของเจรีก็หมดมานะ ยอมรับว่าภาดาเป็นคนมีเหตุผลน่าฟังตั้งแต่นั้นมา เมื่อความขุ่นข้องหมองใจเกิดขึ้นในครอบครัว ก็ยึดภาดาเป็นตุลาการเสมอ

ภาดา กับ สหาย หญิง พัก กับ เจรี พอสมควรแก่กาลหลายวัน รุ่งขึ้นสหายหญิงจะเดินทางกลับกรุงเทพ ฯ ส่วนภาดาจะไปสุพรรณบุรี เจรีกับสามีอาลัยยิ่งนัก จึงจัดการเลี้ยงอาหารเป็นพิเศษ วันจากนี้

รสอาหารอร่อยมากกว่าธรรมดา เพราะได้รสเป็นสอง คือ รสอาหาร ๑ รสความคุ้นเคย ๑

เมื่อการรับอาหารเสร็จแล้ว ภาดาพูดกับเจรีว่า "เจรีสมรสแล้ว พวกเราขอแสดงความยินดีด้วยใจจริง ก่อนแต่งงาน เมื่อวันสมรส และพิธีสมรสได้ผ่านมาแล้วถึงวันนี้ เจรีมีอารมณ์ดีอย่างไร ขอให้รักษาอารมณ์นั้นไว้ให้มั่น เราสร้างอารมณ์ดีอย่างไร ขอให้อย่าด่วนทำลายด้วยตน งานสมรสของเจรีต้องจ่ายทรัพย์นับเป็นจำนวนมาก เราจ่ายเพื่อความดีและเกียรติของเราและจงถนอมอารมณ์รักให้เหมือนเกลือรักษาความเค็ม ภาดาจะบอกมนต์ให้สักบทหนึ่ง เจรีจงพยายามสาธยายเสมอ ๆ รับรองว่า เมื่อบริกรรมอยู่เนืองนิจ จิตก็จักรักษาอารมณ์รักของกันและกันไว้ได้ มนต์นั้น ความจริงเจรีก็ทราบแล้ว ว่าดังนี้

เมียดีดุจทาสรู้ การเรือน รอบแฮ
อายแก่สามีเหมือน ดั่งน้อง
เป็นที่ปรึกษาเตือน ดัดดุจ มารดานา
ยามเมื่อผัวเคืองข้อ อดกลั้นกลัวเกรง

การครองเรือนเหมือนคนชักว่าว เมื่อลมจัดต้องผ่อนสายว่าวให้หย่อน เมื่อลมอ่อน จงชักสายต่อไปให้ตึง ทั้งสองประการนั้น ถ้าลมจัด เราชักสายให้ตึงไว้ สายขาดว่าวลอยตก ลมอ่อนเราไม่สาวสายให้ว่าวตึงว่าวก็ตก การเล่นว่าวไม่สมความปรารถนาฉันใด การครองเรือนก็ฉันนั้น ถ้าลมจัดชักสายว่าวให้ตึงไว้ การครองเรือนก็เป็นประดุจสุภาษิตในโลกนิติว่า

โสนัขสุนัขพ้อง พบกัน
มันย่อมแสยะยิงฟัน ปากแห้ง
เฉกเช่นหมู่พาลผัน พะพวก พาลนา
ร้ายต่อร้ายร่าแต้ ต่างกล้าอวดแข็ง

ภาดาและสหายของเราเต็มไปด้วยความหวังว่า บ้านของเธอจะหลบจากสุภาษิตที่กล่าวแล้ว พวกเราเคยใช้ชีวิตสุรุ่ยสุร่ายมานาน ยังไม่เคยปกครองตนเอง บัดนี้เจรีปกครองตนเอง รับผิดชอบชีวิตของตน พ่อแม่หมดห่วงเพราะหมดภาระที่จะต้องเลี้ยงดู ต้องพยายามดำรงในฐานะที่ดี จงอารีแก่เพื่อนบ้านใกล้เคียง เพราะมีสุภาษิตโลกนิติสอนไว้ว่า

เมตตาเตือนจิตให้ คนหวัง พึ่งนา
แรงเดือดคนหน่ายชัง ทั่วหน้า
ทานเป็นยอดยายัง เกียรติยศ ยิ่งนา
ตระหนี่กลกำพร้า พรากผู้สมาคม

เมื่อเราอยู่โรงเรียน คุณครูได้สอนคิหิปฏิบัติแก่นักเรียน เจรีคงจำได้ คุณครูอธิบายหลักธรรมแห่งการครองเรือนหมวดหนึ่งเรียกว่า "ฆราวาสธรรม" มีข้อธรรม ๔ ประการ คือ

๑. สัจจะ สัตย์ซื่อต่อกัน
๒. ทมะ รู้จักข่มจิตของตน
๓. ขันติ อดทน
๔. จาคะ สละให้ปันสิ่งของ ๆ ตนแก่คนที่ควรให้ปัน

เจรีจงหมั่นตรึกถึงธรรม ๔ ประการนี้ไว้ เพื่อคุ้มภัยในการครองเรือน การครองเรือนถ้าไม่เคารพธรรมเหล่านี้ ก็จักเหมือนปลาที่ว่ายอยู่ในทะเลน้ำร้อน จะต้องดิ้นรนหาน้ำเย็น การดิ้นรนไม่ใช่ทางแห่งความสุข

สารณีพูดต่อลำดับของภาดาว่า "ภาดาพูดถูกแล้วเจรี ฉันยังจำได้สนิทใจ เจรีควรสมาทานหลักธรรมนั้น เพื่อความปลอดโปร่งของชีวิตในอนาคต อนึ่ง เวลานี้เจรีดำรงตำแหน่งเป็นแม่บ้านแล้ว หน้าที่ของแม่บ้านจะต้องปฏิบัติต่อสามีตามหลักครองเรือน พวกเรามีการศึกษามาแม้ไม่เป็นเยี่ยมในโลก ชื่อว่ามีความรู้พอเดินตามหลักโลกได้อย่างไม่น้อยหน้า พรุ่งนี้สารณีจะลาเธอกลับ ขอฝากความรักของมิตรภาพไว้ด้วย คือขอร้องว่า ถ้าเจรียังระลึกได้ว่าพวกเรายังเป็นมิตรกันอยู่ ขอเจรีจงปฏิบัติตัวเพื่อรักษาเกียรติการสมรสไว้ ดังนี้

๑. จัดการงานดี

๒. สงเคราะห์คนข้างเคียงดี

๓. ไม่ประพฤตินอกใจสามี

๔. รักษา ทรัพย์ ของสามี ที่หามาไว้ได้ และ

๕. ขยันไม่เกียรติคร้านในกิจการทั้งปวง

เมื่อเจรีปฏิบัติตนตามที่สารณีฝากไว้ พวกเราจะถือว่าเจรีรักและนับถือ ครั้นสารณีพูดดังนี้ เจรียกมือไหว้สหายหญิงทุกคนด้วยความขอบคุณ

ต่อจากนั้น อัมพรีหันหน้าไปทางสามีเจรี และพูดต่อไปว่า "พวกดิฉันขอลาคุณกลับกรุงเทพ ฯ พรุ่งนี้ พวกเรารู้สึกอาลัยมากนัก เพราะนับถือเจรีก็ต้องนับถือคุณเท่า ๆ กัน พวกดิฉันขอฝากเจรีด้วย ขอคุณจงใช้มนุษย์ธรรมปกครองเจรี จงเฆี่ยนตีสมควรแก่ความผิด ถ้าว่าไม่ไหว ช่วยกรุณาส่งข่าวให้พวกดิฉันทราบด้วย จะช่วยปราบให้อยู่มือ พวกเราหวังว่า ความเป็นสุภาพ บุรุษสมบูรณ์แบบของคุณ คุณจะต้องเป็นสามีที่ดียิ่งของเจรี โดยที่แน่ใจว่า คุณจะต้อง ปฏิบัติ ตามหลักของสามีที่ดีดังนี้

๑. ด้วยยกย่องนับถือว่าเป็นภรรยา

๒. ด้วยไม่ดูหมิ่น

๓. ด้วยไม่ประพฤตินอกใจ

๔. ด้วยมอบความเป็นใหญ่ให้ และ

๕. ด้วยให้เครื่องแต่งตัว

เมื่อคุณดำเนินตามสายทั้ง ๕ นี้ พวกดิฉัน เชื่อว่า คุณจะต้อง รู้สึกว่าโลกนี้ เป็นแดนสุขาวดีในแดนมนุษย์" สุดสิ้นคำลาของอัมพรีแล้ว ภาดาสรุปท้ายว่า "ระหว่างงานนี้ เราได้รับความเบิกบานใจทั่วตัวคน เพราะมาเห็นความสุขของสหายหญิง สิ่งใดบ้างที่กระทบกระทั่งกัน นั่นเป็นเพียงอากาศธาตุ เราควรลืมมันเสียเพื่อมิตรภาพของเราในอนาคต ขอให้คุณทั้งสองจงเป็นผู้รักษาใจกัน จงมีสมานฉันท์ยั่งยืนเพื่อความสุขของตัวเอง เจรีจงจำไว้ ถ้าเธอมีปากเสียงกับสามี พวกเราจะตัดเธอเสียจากความเป็นมิตร และอย่าลืมว่าถ้าจะทำอะไร ต้อง ทำจริง ๆ อย่าบำเพ็ญตน

เป็นไฟลามทุ่ง และในที่สุดนี้ พวกเราขอฝากความหวังดีไว้แก่คุณทั้งสองด้วย"

เจรีกับสามีลุกขึ้นก้มศีร์ษะรับคำขวัญด้วยความสุภาพยิ่ง

เมื่อการรับประทานอาหารผ่านพ้นไปแล้ว คณะภาดาตกลงกันว่า จะต้องไปถวายนมัสการพระปฐมเจดีย์และเยี่ยมนันทิกาเพื่อแจ้งการกลับให้ทราบด้วย ได้พากันไป ถึง ที่มุ่งหมาย ตามประสงค์ และพบนันทิกาอีกวาระหนึ่ง พวกภาดาทักว่านันทิกาหน้าจืดไป ได้รับบอกว่าเป็นไข้หวัด ก็ค่อยคลายความวิตก พวกภาดามาพบนันทิกาครั้งนี้ รู้สึกสัมพันธ์ภาพกระชับกว่าครั้งแรก เราสนทนากันอย่างสนิท สนม เหมือน คุ้นเคย กันมา ตั้งนานปีได้เวลา สมควร ก็แจ้งให้ ทราบว่า จะ กลับกรุงเทพ ฯ ต่างแสดงอาลัยถึงกัน และให้รูปไว้เป็นที่ระลึก รุ่งขึ้นเวลา ๗.๐๐ น. คณะภาดาได้โดยสารรถไฟกลับกรุงเทพ ฯ ทิ้งนครปฐมเจดีย์ไว้เบื้องหลัง ด้วยประการฉะนี้

ข้อตกลงใจของภาดา

ในรถไฟ สหายหญิงสนุกตามเคย ได้เอารูปนันทิกามาดู อ่านอักษรจารึกด้านหลัง พวกภาดาชื่นใจทุก ๆ คนแน่ใจว่านันทิกานี้ มีความฉลาดอันธรรมชาติสร้างไว้มาก น่ายินดี สมกับที่หนีความขุ่นข้องใจในฆราวาส วิสัย มาหาความผ่องใจในเพศผู้แสวงหาบุญ ภาดาตรึกต่อไปว่าขอให้นันทิกามีกำลังใจเหมือนภาชนะโลหะอย่าเป็นอย่างภาชนะดินเลย โดยอรรถาธิบายว่า อันธรรมดาภาชนะดินแตกง่ายประสานยาก ภาชนะโลหะแตกยากประสานง่าย เทียบด้วยวิสัยของกัลยาณมิตรมีจิตรมั่นคง เมื่อคบกันแล้วก็ไม่แตกกันโดยเหตุผลเล็กน้อย

เมื่อภาดามาถึงบ้าน ได้พบหนังสือของอุภัยมาคอยอยู่ก่อนแล้ว ภาดาเต็มไปด้วยความคิดนึก วันหนึ่งภาดานั่งอยู่หน้าบ้าน เป็นเวลา "รอน ๆ อ่อนอัษฎงค์พระสุริยงเย็นยอแสง ช่องดังน้ำครั่งแดงแฝงเมฆเขาเงาเมรุธร" อารมณ์เคลิ้มไปตามกระแสเหตุ

เจตนารมณ์ของภาดาเริ่มขยายตัวเป็น เวลา ๒๑.๐๐ น. ล่วงแล้ว คิดว่าคุณพี่อุภัยเข้าใจภาดาพลาดไปมาก อันความเข้าใจผิดความมุ่งหมายนั้น ผิดไปเพื่อความหวังดีต่อกัน ภาดาคิดถอยหลังขึ้นไปถึงคนไข้ในห้องพยาบาล เมื่อยังทำงานอาสากาชาดในระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ ๒ ความคิดของภาดาเข้าวนเวียนในห้องพยาบาลอีกวาระหนึ่ง ซึ่งเป็นประหนึ่งห้องตุลาการ และผู้พิพากษาก็ตัดสินชี้ขาดให้ภาดาล้มเลิกการสมรสแล้ว โดยความรู้สึกตัดสินใจของภาดาเอง เรื่องนั้นเป็นดังนี้

พ.ศ. ๒๔๘๖ ธันวาคม เมื่อเสียงระเบิดสงบ สัญญาปลอดภัยก้องอากาศแล้ว กองบันเทาทุกข์ได้นำคนป่วยเพราะภัยทางอากาศมาส่งเพื่อรับการพยาบาล ภาพนั้นยังปรากฏแก่ใจของภาดาแม่นยำ เขาเป็นร้อยเอกหนุ่มเครื่องแบบทหารชุ่มด้วยโลหิต โดยถูกสะเก็ดระเบิดที่ขาและศีรษะ คนไข้หมดความรู้สึก นายแพทย์ได้ทำบาดแผลให้สะอาด ใส่ยาเอาผ้าพันแผล ฉีดยาแก้บาทยักและห้ามโลหิตให้ คนไข้มีลมหายใจน้อยมาก ภาดาได้ถามนายแพทย์ว่า มีหวังหรือไม่ ได้รับคำตอบว่า เราขาดแคลนยาที่เหมาะสมแก่ความต้องการ เพียงเท่านี้ภาดาก็แน่ใจว่าหมดหวัง สลดใจเสียดายชีวิตเพื่อนร่วมชาติ ภาดานั่งเฝ้าพยาบาลอยู่ใกล้ชิดดึกค่อนรุ่งอากาศหนาวเย็นเฉียบ ห้องพยาบาล ก้องด้วยเสียงครวญคราง ของคนป่วย ไม่ใช่เสียงแห่งความสุขเลย นาน ๆ ภา ดา ก็ เยี่ยม หน้า ต่าง มอง ไป ท่าม กลางความมืดโดยไม่มีความหมาย คนไข้ของภาดารู้สึกตัวตอนเช้ามืด จำได้ถนัด เขาเอามือคลำที่กระเป๋าเสื้อ ปากบ่นอื้ออ่า ๆ ๆ อันความจริงเขาเพ้อเรียกชื่อใครคนหนึ่งมาตั้งชั่วโมงแล้ว ภาดาคิดว่าเขาคงต้องการรูปจึงหยิบรูปมาให้เขา เขารวมกำลังทั้งหมดที่มีอยู่พยายาม ยกรูปนั้นด้วยแสนลำบาก คล้ายกับยกท่อนเหล็กอันหนักเพราะการหมดกำลัง น่าอนาถเหลือเกิน ทันใดนั้นโลหิตก็ไหลออกทางปาก

และจมูกของเขา ดวงวิญญาณของเขาก็ทิ้งร่าง อันทุพพลภาพ นั้นไปสู่ ร่างใหม่ในปรภพ

รูปนั้นเป็นรูปหญิงสาววัย ๑๘ ยิ้มอย่างเก๋ที่ใบหน้า ตาหวานพอใช้ ภายใต้รูปเขียนไว้ว่า

โลกสามจักแตกร้าว แตกสลาย ไปเทอญ
แต่รักเราอย่าทะลาย ดับด้วย
ทุกภพทุกชาติหมาย มอบเสน่ห์
ถนอมรักตราบชีบม้วย ห่อนร้างเรรวน

ภาดา เห็นใจ ชายที่สุจริตต่อความรักพอรู้สึกก็คลำหารูปก่อนอื่น คิดถึงคู่รักของเขาก่อนใคร ๆ ร่างกายถูกสะเก็ดระเบิด ถึงนอน แบบอยู่ เช่นนั้น แล้วยังไม่พะวงถึง ไม่เห็นเป็นสำคัญ ไม่เป็นห่วงกายไม่เสียดายชีพ กลับมาเป็นห่วงคู่ชีวิตคือหญิงที่ตนรัก เอารักแนบอยู่กับอกเข้าสู่สนามรบ พอเขาพูดว่า "ไปพบกันชาติหน้า" เพียงนี้ โลหิตพลุ่งจากปากและจมูกพอดี มือกำรูปแน่น และสิ้นลมปราณ

ภาดาตรึกต่อไป คู่หมั้นของภาดาถ้ามีลักษณะเช่นนี้ ภาดาจะทำอย่างไรร้อยเอกที่ตายเฉพาะหน้าภาดา ถ้าเป็นคู่ หมั้น ของ ภาดา จะ แสดง แก่ ความ รู้สึกเพียงไร อย่างน้อยก็ต้องละอายแก่ใจตนเอง ลักษณะของคนไข้ที่ภาดาเห็นเขาแสดงความรักจนขาดใจตาย เมื่อตรึกเพียงนี้ ดวงใจของภาดาก็สลดลง เปรียบเทียบ กับ คู่หมั้น ของตน ที่ถึง แก่กรรม ลงสันนิษฐานแน่นอนว่า "ฉันใดก็ฉันนั้น" ภาดาตัดสินใจ เรื่องการ สมรสในห้องพยาบาลครั้งกะโน้นด้วยอาการดังนี้

กาลานุกาลผ่านไป วันหนึ่งภาดาตรึกถึง คำสั่ง ของคุณแม่ เมื่อก่อน จะสิ้นใจว่า "ลูกอย่าลืมแม่" เป็นคำสั่งดังเทวประกาศิตประทับอยู่ที่ดวงใจ คำนึงถึงคำสั่งนั้นแล้ว น้ำตา ไหล โดย เห็น ดวงใจของคุณแม่อันประกอบด้วยเมตตาทิคุณ ภาดาเขียนแผนที่ ชีวิต ของคุณแม่ อันประกอบ

ด้วยเมตตาเท่าที่จะจำได้ลงที่สมองดังนี้ "เช้าใส่บาตร วันธรรมสวนะฟังเทศน์ รับศีล ๘ เคารพกัลยาณธรรม เมตตาเด็ก อุปการะผู้เฒ่า อนุเคราะห์คนที่ควรอนุเคราะห์ วันสงกรานต์ทำบุญอัฐิ ขึ้นปีใหม่ รดน้ำท่านผู้ใหญ่ในสกุล ชอบความสงบ ขยันติดต่อการค้า วาจาสุภาพ มรรยาทเรียบร้อย ไม่ยกตนข่มท่าน" ถ้าจะไม่ให้ลืมคุณแม่ ก็ต้องปฏิบัติตามคุณแม่ ภาดาขยายเนื้อความแห่งคำพูดโดยย่อของคุณแม่ให้พิศดารด้วยอาการเช่นนี้ แล้วพยายามบำเพ็ญตนเข้าสู่คุณธรรมเช่นนั้น คือพาตัวเข้าหาธรรม มิใช่พาธรรมเข้าหาตน ภาดาบำเพ็ญตนตามคำสั่งของคุณแม่ เหมือนพราหมณ์บูชาไฟโดยเคร่งครัดกะนั้น

วันหนึ่ง สายัณหสมัยล่วงแล้ว เป็นเวลา ๒๐.๐๐ น. เศษ ภาดานั่งตากลมกับเวฆรี ซึ่งเป็นลูกเรียงพี่เรียงน้องอยู่หน้าบ้าน ลมโชยมาอ่อน ๆ แต่กระโชกมาหนัก ๆ เป็นบางครั้ง ได้ยินเสียงโทนพรึ่ม ๆ ลอยตามลมมา บางระยะเสียงขาดเป็นห้วง ๆ แรงลมพัดกล้า บางคราวเสียงดังติดต่อกันเพราะลมพัดอ่อน

เสียงครวญเสนาะลอยตามลม "ความรัก....." ได้ยินถนัดแต่บทต้น บทต่อไปถูกลมกระโชกเลือน ๆ ทราบได้ว่าเป็นเสียงฝ่ายชายครวญพร้อมกัน ภาดาตั้งใจฟังต่อไป ท่อนต้นไม่ได้ยินถนัด พอลมอ่อนลงได้ยินบทท้ายว่า "ร่วมฟ้า..." เป็นเสียงหญิงครวญพร้อมกันประสานรับฝ่ายชาย เสียงโทนตีรับจังหวะ พรึ่ม พรึ่ม พรึ่ม ภาดามีจิตละห้อยดวงใจคราญตามเสียงนั้น ตั้งใจฟังเสียงเพื่อทราบบทเพลงที่เขาร้อง สักครู่ลมสงบ เสียงครวญเพลงนั้นลอยมาในอากาศแว่วมาแต่ไกล เสียงหญิงร้องคลอกับชายแจ้ว ๆ เยือกเย็นเสนาะจับใจ ความเงียบของลมทำให้เสียงนั้นชัด ดังนี้

"ความรักของเราร่วมโลก ความโศรกของเราร่วมฟ้า" รสอันสวยสุดของเพลงบทนี้ มีความหมายซาบซึ้งจับแต่ผิวหนังจรดเยือกระดูก เพียงเท่านี้ ภาดาก็ตีความหมายของตนเองได้ถูกต้อง

ครั้นสมัยอื่น ภาดายังกำลังเป็นสาวมีผมดำสนิท อันนายช่างผู้ฉลาดดัดดีแล้วตามสมัยนิยม ตั้งอยู่ในปฐมวัยเมื่อญาติพี่น้องไม่ใคร่ยอม มีหน้าอาบด้วยน้ำตาร้องไห้อยู่ ภาดาได้โกนผมอันดัดสมสมัยนั้นแล้ว มีมือถือเครื่องสักการะ และผ้าขาวสะอาดบริสุทธิ์เข้าสู่วิหารแห่งใดแห่งหนึ่ง ครั้นแล้ว ได้สมาทานศีล ๘ กับท่านผู้ทรงศีลรูปใดรูปหนึ่งถึงความปฏิบัติในวิสัยของผู้แสวงหาบุญ หาเย่าเรือนที่อาศัยมิได้ โดยรับอนาคาริยวินัย ตามลัทธินิยม แล้วอาศัยอยู่ในสันติวันบำเพ็ญเพียร ด้วยประการฉนี้

การกระทำของภาดาเช่นนี้ เป็นอันตอบปัญหาการสมรสแก่นายอุภัย ณ อู่ทอง โดยสิ้นเชิง ครั้นแล้วก็จาริกไปเยี่ยมอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ณ กรุงเทพฯ พระมหานคร ดังกล่าวข้างต้นนั่นแล ฯ

ขอสันติจงมีแก่สรรพสัตว์

จบบริบูรณ์

สมาชิกโปรดทราบ

.....ไม่ได้รับหนังสือฉบับใด โปรดรีบทวง

.....ถ้าย้ายที่อยู่ใหม่ โปรดแจ้งให้ทางสำนักงานได้ทราบ

.....มีอะไรข้องใจ สงสัย หรือคลาดเลื่อน โปรดรีบติดต่อทันที

ผู้จัดการนิตยสาร มงคลสาร

โทร. ๖๒๘๑๑

เทคนิค
แห่งความเป็นมนุษย์
โดย พุทธทาสภิกขุ

แสดงที่วิทยาลัยเทคนิค
เมื่อเสาร์ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ก็เขียนไว้ชัดในเยเนซีสนั้นว่า พระเจ้าสร้างผู้หญิงขึ้นจากกระดูกซี่โครงของผู้ชาย ซึ่งสร้างขึ้นมาด้วยดิน พระเจ้าเอาดินขึ้นมาสร้างเป็นมนุษย์ผู้ชาย และดึงเอากระดูกซี่โครง ของผู้ชาย มาสร้าง เป็นมนุษย์ผู้หญิง คิดดูมันต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร, นี่ไปอ่านดูเอาเองก็แล้วกัน เยเนซีสของคัมภีร์ใบเบิ้ล ในเยเนซีสตอนท้ายจะเรียกผู้ชายว่า Son of God เรียกผู้หญิงว่า Daughter of man คนละคำ คนละศัพท์ มันจะเมือนกันไม่ได้ - นี่เขามีความมุ่งหมายชัดอยู่แล้วว่า, ผู้หญิงต้องมีลักษณะอย่างผู้หญิง, ต้องทำหน้าที่อย่างผู้หญิง ผู้ชายต้องทำหน้าที่หรือมีลักษณะอย่างผู้ชาย.

ทีนี้ในทางพุทธศาสนาเราก็มี, ที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า, ผู้หญิงเป็นพระพุทธเจ้าได้ เป็นจักรพรรดิ์ไม่ได้ เป็นพรหมไม่ได้อย่างนี้เป็นต้น เพราะว่ามันทำหน้าที่ต่างกัน และพระพุทธเจ้าท่านทรงรับรองขนบธรรมเนียม ประเพณีในอินเดียสมัยนั้นที่ว่า ผู้หญิงจะไม่นั่งในรัฐสภา ผู้หญิงจะไม่ไปแคว้นกัมโพช คือไปศึกษาอย่างชั้นสูงเหมือนอย่างไปเรียนเมืองนอกสมัยนี้ ผู้หญิงจะไม่ทำการงานที่สำคัญหน้าที่ การงาน สำคัญ อย่างเป็น นายกรัฐมนตรี อะไรทำนองนี้ ก็เพราะว่าเขาสร้างผู้หญิงมาเพื่อทำอีกส่วนหนึ่งซึ่งผู้ชายไม่ทำหรือทำไม่ได้ ทีนี้ถ้าทั้งสองฝ่ายทำกันรวมกันก็เป็นความสมบูรณ์ การที่ทำแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มันเป็นเพียง ครึ่งเดียว

ฉะนั้นความหมายของคำว่าหญิง ว่าชายนี้ จึงมีความสำคัญมาก ปู่ ย่า ตา ยายของเรามีเทคนิคมาก ที่ว่าให้หาเมียที่เป็นหญิงว่าอย่างนี้ ส่วนคนสมัยนี้ไม่ได้คิด ฉะนั้นจึงถือว่าไม่มีเทคนิค เป็นคนเพ้อทำอะไร ละเมอ ๆ ฟุ้งไปตามความต้องการของ ตา หู จมูก ลิ้น กายใจ ไม่มีความไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีเทคนิค ถึงจะหาเงินได้ ก็หามาเพื่อเป็นพิษร้ายแก่ตน จะต้องร้องไห้หรือจะต้องฆ่าตัวตายเพราะเงิน เพราะชื่อเสียง เรื่องกิน เรื่องกาม เรื่องเกียรติ เหล่านี้ จะมาเป็นพิษขึ้นทั้งนั้น ถ้าขาดเทคนิคในส่วนนี้ นี่ขอให้ยอมรับกันเสียสักทีว่า ปู่ ย่า ตา ยาย ของเราก็เป็นนักเทคนิค แล้วเป็นเทคนิคที่สำคัญกว่าเสียด้วย คือเทคนิคในทางธรรมะ.

ทีนี้ก็มาถึงข้อที่พูดเมื่อตะกี้ว่า เทคนิคนั้นมีความมุ่งหมายใหญ่ คือเทคนิคสำหรับความเป็นมนุษย์หรือความเป็นคน ฉะนั้นถ้าเราจะตั้งปัญหาทางเทคนิคที่สมบูรณ์ เราจะต้องตั้งปัญหาว่า **ความเป็นคนนี้เป็นทำไม หรือว่าเกิดมาทำไม** อย่างนี้จะดีกว่า ตั้งปัญหาข้อแรกว่า **เกิดมาทำไม ถ้าไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม ก็เป็นคนโง่ที่สุด คนที่ ๓ ในโลก** เพราะไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม นี้ลองถามตัวเองดูทุกคนว่า เกิดมาทำไม อาจจะยังไม่เคยคิด หรือถ้าคิด เดี๋ยวนี้ ก็คง จะไปได้ หลาย ๆ ทางหลาย ๆ แนว ไปถามเด็กเล็ก ๆ ก็คงจะคิดว่า เกิดมานี้เพื่อสนุก เพื่อเล่น เพื่อกินให้สนุก กินเนื้อสะเตะให้หมดจานแล้วก็ไปขี่ประตูแกว่งเล่นอ็อดแอ็ด ๆ เท่านี้ก็พอแล้ว ดีที่สุดแล้วสำหรับที่การเกิดมาเกิดมาเพื่ออย่างนี้, หรือที่ว่าโตขึ้นมาเป็นคนรุ่นหนุ่ม รุ่นสาวก็จะต้องเพื่อความสำราญตามที่ต้องการ ทีนี้ถ้าว่าเป็นคนอายุมากแล้ว เป็นพ่อบ้านแม่เรือน แล้วเขาก็จะมีความรู้สึกว่า เกิดมาเป็นวัวเป็นควาย แท้ ๆ คือมาเป็นผู้รับภาระหนักให้ลูกให้หลานสะบาย คนที่เป็นพ่อบ้านแม่เรือนจะรู้สึกว่า เกิดมาเพื่ออย่างนี้. ทีนี้พอถึงคนชราแก่หง่อมแล้ว เกิดมานี้ไม่สนุกเลย เกิดมาให้เขาหัวเราะ เกิดมาให้เด็ก ๆ เขารำคาญ.

เรื่องนี้อยากจะเล่านิทานสั้นๆ ๕ นาที ให้ฟังเพื่อช่วยให้จำง่าย คือนิทานเรื่องสร้างโลกมีว่า พระเจ้าสร้างโลกขึ้นมาใหม่ ๆ แล้วก็สร้างมนุษย์ขึ้นมา เพื่อให้โลกนี้ไม่ว่างเปล่า มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาทันทีนั้นก็งงเหมือนกับพวกเราเดี๋ยวนี้ คือไม่รู้ว่าจะเป็นอะไร ตัวเองจะเป็นอะไร เป็นมนุษย์จะเป็นอะไร เป็นเพื่ออะไรก็ไม่รู้ จึงต้องถามพระเจ้าว่า เป็นอะไร? พระเจ้าว่า **เป็นมนุษย์ เป็นทำไม? ก็เป็น เพื่อให้โลกนี้ มีประโยชน์ และงดงาม** เป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก ให้โลกนี้มีประโยชน์และงดงาม มนุษย์ถามว่าให้อยู่นานเท่าไร พระเจ้าว่าให้อยู่นาน ๆ ๓๐ ปี มีอายุ ๓๐ ปี ทีนี้พระเจ้าเห็นว่ามนุษย์นี้ต้องมีเครื่องมือสำหรับทำมาหากิน ก็เลยสร้างสัตว์ เช่น วัว ควาย ขึ้นมา วัวควายก็ไม่รู้ตัวเองก็ต้องถามพระเจ้าว่า เป็นอะไร เป็นวัวเป็นควาย เป็นทำไม? รับใช้มนุษย์ทำการงาน, ให้มนุษย์ได้ทำการงานหน้าที่ของตน อยู่นานเท่าไร? อยู่นาน ๓๐ ปี วัวควายนี้บอกว่ามากนัก ๓๐ ปี ทำงานหนัก, ให้ลด พระเจ้าลดให้ ๒๐ ปี และจะมีอายุประมาณ ๑๐ ปี ทีนี้มนุษย์เมื่อตะกี้ที่พอใจในความเป็นมนุษย์ของตัวก็ไปต่อรองกับพระเจ้าว่า ขออายุ ที่ลดให้วัว ๒๐ ปี, นี่เอามาให้มนุษย์เถอะ เอามาเพิ่มให้มนุษย์ มนุษย์ก็ได้มา ๒๐ ปี เป็น ๕๐ ปี ทีนี้ต่อมาพระเจ้าเห็นว่า, เมื่อมนุษย์มีทรัพย์สมบัติแล้ว ไม่มีสัตว์อารักขา ทรัพย์ สมบัติ ของ มนุษย์ ๆ ก็จะลำบากจึงสร้างสัตว์อารักขา เช่นสุนัขเฝ้าบ้านขึ้นมา สุนัขก็ถามพระเจ้าว่าเป็นไร? เป็นสุนัขเป็นทำไม? เฝ้ายามระวังรักษาทรัพย์สมบัติของมนุษย์ นานเท่าไร? ๓๐ ปีอีก สุนัขว่าไม่ไหวอดนอน ๓๐ ปีมากนัก ก็ต่อรองพระเจ้าก็ลดให้ ๒๐ ปี, เป็นสุนัข ๑๐ ปี, ๒๐ ปียกเลิก มนุษย์ก็ค่อย ๆ คลานเข้าไปขอร้องอีกว่า ที่ลดให้สุนัข ๒๐ ปีเอามาให้คนอีกเถอะ ก็ได้มาอีก ๒๐ ปี ทีนี้ต่อมาพระเจ้าเห็นว่ามนุษย์มีทรัพย์สมบัติ มีสัตว์อารักษาแล้ว ก็ควรจะมีสิ่งสนุกสนานบ้าง ก็เลยสร้างสัตว์เช่น ลิงขึ้นมา สำหรับมนุษย์จะได้หัวเราะ ลิง

ถาม (พระเจ้า) ว่าเป็นอะไร? พระเจ้าว่าเป็นลิง เป็นทำไม? เป็นเพื่อให้มนุษย์มีความสำราญได้หัวเราะ กี่ปี? ก็ ๓๐ ปีอีก ดูจะเป็นกฎเกณฑ์ของพระเจ้า ลิงก็บอกว่าทำงานหนักนัก ๓๐ ปี ทำหน้าที่จำอวด นี่ก็เลยให้ลด ก็ลด ๒๐ ปีอีก ให้เป็นลิง มีอายุ ประมาณ ๑๐ ปีโดยประมาณ ทีนี้คนก็แข็งใจเข้าไปเป็นครั้งสุดท้ายขอ ๒๐ ปีที่ลดให้ลิง เอามาให้คน อีกลองทบทวนดู พระเจ้าให้เป็นคน ๓๐ ปี แต่มนุษย์ก็ยังมาขอ, ที่เรียกภาษาหยาบคายว่าสะเออะ หรือเสือกเข้าไปขอของวัวเอามา ๒๐ ปี ของสุนัข ๒๐ ปี ของลิงมา ๒๐ ปี มันได้มาใหม่อีก ๖๐ ปี รวมกันเป็น ๙๐ ปี มนุษย์เราจึงมีอายุประมาณ ๙๐ ปี ทีนี้พอมาให้เป็นไปตามข้อสัญญาข้อตกลง มนุษย์อย่างสมัยนักศึกษาเหล่านี้มันก็ยังเป็นคนอยู่ เพราะมันยังอยู่ในระยะ ๓๐ ปี มันจึงน่าดูหรือสวยงามหรือว่าสดชื่น ทีนี้พอหลังจากนั้น ๓๐ ปีขึ้นไปถึง ๕๐ ปีที่เอาของวัวมานี้ มันจะเป็นวัวแล้วจะต้องทำหน้าที่อย่างวัว คือลากแอกหน้าที่การงานรับผิดชอบ ครอบครัวอะไรก็ตาม เป็นพ่อบ้านแม่เรือนอะไรเหล่านี้ พอเลย ๕๐ ปีขึ้นไป จะเป็นคุณย่าอย่างนี้มันก็นอนไม่หลับเหมือนสุนัข เพราะเอา (อายุ) ของสุนัข, มันนอนหลับยาก เป็นห่วงลูก ห่วงหลานที่ไปเรียนอยู่เมืองนอกบ้าง, อยู่ที่ไหนบ้างก็ไม่รู้, มันนอนหลับยาก ทรัพย์สมบัติก็หวงแหนเกินประมาณ วิตกกังวลเกินประมาณ นอนหลับยาก ทีนี้ต่อไปอีก ๒๐ ปี ซึ่งไปเอาของลิงมาก็แสดงเป็นคนปั้ ๆ เป๋อ ๆ งก ๆ เงิ่น ๆ กินแล้วว่าไม่ได้กินอะไรทำนองนี้, ครบบริบูรณ์ นี่ถ้าถามว่า **เกิดมาทำไม** ก็ดูจากเรื่องนี้, หน้าที่ที่มันเป็นไปแท้จริงตามธรรมชาติ ที่เราเอาชนะธรรมชาติไม่ได้ นั่นแหละคือข้อที่เราเอาชนะธรรมชาติไม่ได้ มันจึงต้องเป็นไปอย่างนั้น.

ถ้าเราเป็นนักศึกษาเทคนิคอย่างแบบพระพุทธเจ้า เราต้องควบคุมสิ่งเหล่านี้ได้ ต้องไม่มีความทุกข์ ไม่มีความลำบาก เพราะสิ่งเหล่านี้ เรามีความรู้ธรรมะแล้ว เราก็จะสามารถเปลื้องข้อผูกพันที่ต้องเป็น

วัว ๒๐ ปีได้ ถ้าเราสามารถทำจิตใจให้อยู่เหนือความทุกข์ชนิดนี้ได้ ด้วยธรรมะชั้นสูงที่เรียกว่า ความไม่ยึดมั่นถือมั่นอะไรก็ตาม การงานนั้นแทนที่จะเป็นของหนักเหมือนแอกสำหรับวัวลาก มันกลายเป็นของสนุกสนานไปก็ได้ แต่เรื่องนี้มันกินเวลามากที่จะอธิบาย ฉะนั้นให้ศึกษาเอาเองต่อไปข้างหน้าหรือว่า ถ้ามีเวลาก็จะพูดกันใหม่ แต่ว่าธรรมะนี้จะช่วยได้ที่จะช่วยให้คนไม่ต้องเป็นทุกข์ เพราะการทำงาน การงานนั้นถ้าทำไปด้วยความยึดมั่นถือมั่นแล้ว จะหนักเหมือนภูเขาตกนรกทั้งเป็น แต่ถ้าทำด้วยจิตใจที่ประกอบด้วยเทคนิคตามทางธรรมะของพระพุทธเจ้าแล้วกลายเป็นของสนุก การงานจะกลายเป็นของสนุก เหล่านี้ไม่ใช่เป็นเรื่องพูดอย่างเดียว หรือเป็นเรื่องพูดเล่น, เป็นข้อเท็จจริงที่จะไปรู้ได้เอง เมื่อสามารถจะทำได้.

ทีนี้ถ้าจะต้องเป็นมนุษย์นอนไม่หลับนั้นก็เหมือนกัน เพราะขาดธรรมะ ไม่มีธรรมมะเรื่องปล่อยว่าง จึงนอนไม่หลับ ถ้ามีธรรมะ ถูกต้องตามเทคนิคธรรมะแล้วนอนหลับสนิทกว่าทีแรกเสียอีก ถ้ามีธรรมะสมบูรณ์ แก่ชราอายุ ๑๐๐ ปีก็ไม่พั่นเพื่อน ไม่หลงไหล ไม่งก ๆ เงิน ๆ, ไม่ต้องแสดงลครลิงให้ลูกหลานดู, นี่มันพ้นบาปมากถึงอย่างนี้.

ทีนี้ที่ว่า เกิดมาทำไม ก็กลายเป็นว่าเกิดมาเพื่อการสอบไล่ ๓ ชั้น ๔ ชั้นนี้ให้ได้ลุล่วงไปด้วยดี ด้วยเทคนิค คือธรรมะ ไม่ใช่อย่างที่ว่าเด็ก ๆ เกิดมาเพื่อกิน เพื่อเล่น คนหนุ่ม คนสาวเกิดมาเพื่อความสำราญ คนพ่อบ้านแม่เรือนเกิดมาเพื่อลากแอกอย่างวัวนี้ ไม่ใช่อย่างนั้น นั่นมันเป็นส่วนที่มนุษย์เอาชนะไม่ได้ คือไม่เป็นเทคนิค ไม่เป็นนักเทคนิค แต่ถ้าเราจะตอบกันอย่างจริยธรรม หรือความคิดของนักจริยธรรม ก็จะเป็นการง่ายแก่การจดจำ.

ฉะนั้นขอให้ช่วยจำว่า ถ้าถูกถามว่า **เกิดมาทำไม** ก็ตอบอย่างกำปั้นทุบดินก่อนว่า **เกิดมาเพื่อสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรจะได้** เรียกว่ากำปั้นทุบดิน น่าหวัวเพื่อสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรจะได้.

...จนกระทั่งเพล มีพระลูกวัดมาเรียกไปฉันเพลเราจึงเข้าครัว พบอีตาสมภารนั่งเอ้เตฉันเพลอยู่องค์เดียว อย่างหน้าตาเฉย จะนิมนต์สักคำก็ไม่มี...

ธุดงค์ไปในอินเดีย

ส. วงษ์จันทร์

เที่ยวเมืองสาญจิ

ไหน ๆ จะจากเมืองหลวงไปเที่ยวเมืองอื่นกันทั้งที ก็ต้องมีเรื่องทำให้ปวดขมองกันเล่นพอหอมปากหอมคอ เพราะขึ้นชื่อว่าเมืองหลวงแล้ว มันก็ต้องมีความสบายและความไม่สบายรวมกันอยู่ และก็อย่างว่านะแหละ เกือบจะเอาตัวไม่รอดแทบทุกครั้ง ครั้งนี้ก็เช่นเคยอีกเหมือนกัน

เช้าวันรุ่งขึ้น พวกเรารีบไปจัดการจองตั๋วกันที่สำนักงาน จองตั๋วรถไฟโดยการนำของพระมนตรี ในฐานะเป็นเจ้าถิ่นและก็สำเร็จมาได้ด้วยความสามารถของพระมนตรีนั่นเอง การเดินทางในประเทศอินเดียนั้น ข้าพเจ้าเคยได้เล่าให้ฟังแล้วว่าต้องอาศัยวิธีหลบหลีกให้เป็น มิฉะนั้นเห็นจะเอาตัวรอดได้ยาก เพราะเหตุว่าคนอินเดียมีมากจนไม่สมดุลย์กับบริการรถไฟ การเดินทางแต่ละเที่ยวต้องจองตั๋วล่วงหน้ากันนาน ๆ ยิ่งฤดูท่องเที่ยวด้วยแล้ว บางทีต้องจองตั๋วกันเป็นเดือน ๆ ก็มี หากไม่รู้จักวิธีการแล้วก็เดินทางไม่สะดวก ถึงกับเสียเวลากันนาน ๆ ก็มี อย่างเช่นการเดินทางเที่ยวนี้ ซึ่งข้าพเจ้าคาดว่าคงไม่ลำบากอะไร เพราะยังไม่ถึงฤดูท่องเที่ยวของแขก คงจะไม่มีคนมากมายอะไร ที่ไหนได้ พอไปถามคนขายตั๋วซึ่งต้องเข้าคิวกันเกือบชั่วโมง ก็ได้รับคำตอบว่าตั๋วเต็มอัตราแล้ว เพื่อนของข้าพเจ้าไม่ยอมอยู่นั่นแหละ บอกข้าพเจ้าว่าเฉย ๆ ไว้ เขาจะเข้าไปพูดกับหัวหน้าขายตั๋วเอง เพื่อขอร้องให้จัดที่ให้ เพราะ

ถึงอย่างไร ก็ยังคงมีที่สำหรับสำรองไว้บ้างเป็นแน่ สำหรับข้าราชการหรือแขกต่างประเทศที่จะมาเยี่ยมเป็นทางการ บริการอันนี้มีเหมือนกันทุกประเทศ และครู่หนึ่งต่อมา เพื่อนของข้าพเจ้าก็เดินยิ้มแป้นเข้ามาบอกว่าสำเร็จแล้ว เล่นเอาข้าพเจ้าเกือบไม่เชื่อหูตัวเอง

"ไปร่ายมนต์บทไหนเข้าล่ะ แขกจึงหลงใหล ถึงกับให้ตั๋ว ?" ข้าพเจ้าถาม

"อย่าทำเป็นโง่ไปหน่อยเลย" เขาตอบยิ้ม ๆ "เรียนเรื่องชูชกมาแล้วก็อย่าให้เสียทีซีครับ..."

เป็นอันว่า วันนี้ เราเดินทางไปกันได้อย่าง สะดวก สบาย เพราะได้ที่ นอนบนรถไฟอย่างดีครบจำนวน ๓ ที่นั่งของพวกเราเลยทีเดียว และเนื่องจากวันนี้รถไฟออกในเวลากลางคืนประมาณ ๒๐.๑๕ น. เราจึงยังมีเวลาพอที่จะเดินดูเมืองเดลฮีได้อีกพอประมาณ

ที่เมืองเดลฮีนี้ มีนักเรียนไทยที่มาศึกษา และ มาดูงาน มากมาย พอ ประมาณข้าพเจ้า ได้มีโอกาส พบปะและ สนทนากันเพียงสองสามคน ซึ่งมีทั้ง ผู้ชาย และผู้หญิงต่างก็ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยบ้าง ตามสถาบันต่าง ๆ บ้าง และส่วนมากก็อยู่ในความควบคุม ดูแลของ ทาง สถานทูต และสำนักงานดูแลและควบคุมนักเรียนไทยในต่างประเทศ มีนักเรียนไทยที่เรียนสำเร็จกันไปหลายรุ่นแล้ว

ก่อนเวลา ๒๐.๑๕ น. เล็กน้อยเราได้ ขนกระเป๋า และเครื่อง เดินทางมายังสถานี รถไฟ กันอย่าง ชนิด อึบัดอึโรยฝูงคนที่มากมายเหมือนกับคลื่นในทะเลบ้าทำให้เวียนหัวและเหม็นกลิ่นแขกจนเกือบจะทนไม่ไหว ข้าพเจ้าตรงไปดูที่ป้ายกระดานดำ บอกชื่อ ขบวนรถต่าง ๆ ทันทีพระมนตรี ช่วยวิ่งหาที่นั่งตามเบอร์ที่บอกไว้ที่ตั๋วจนพบ กว่าจะเสร็จเราก็ต้องหากินจนเหนื่อยอ่อนทีเดียว ข้าพเจ้าเคยเข็ดแขกมา ก็เพราะความขลุกขลักดังกล่าวกล่าวคือ ถ้าเราไปถามแขกสักคนที่มีท่าทางหรือหน้าตาพอจะไว้ใจได้ว่า เบอร์รถตามตั๋ว เราที่กำลัง ถืออยู่น่ะ อยู่ที่ไหน ?

อีตาบาบูก็จะตอบหน้าตาเฉยว่าอยู่ทางโน้นหรือทางนี้ ทั้ง ๆ ที่บางทีไม่รู้ด้วยซ้ำว่ารถไฟจะไปไหน แต่แกก็บอกส่งเดชไปอย่างนั้นเอง ครั้นเราเดินไปตามทิศทางที่แก บอก และ หา ที่นั่ง เท่าไร ๆ ก็ไม่ พบถามแขกแถบนั้นอีก มันก็กลับบอกว่าต้องทิศโน้น ไม่ใช่ทางนี้ อะไรทำนองนี้เป็นต้น ทางที่ดีที่สุด ท่านที่ไม่ชำนาญกับการเดินทาง ไม่ควรจะไปถามคนโดยสารด้วยกัน หรือคนที่ยืนอยู่ตามถนนควรจะเข้าไปถามเจ้าหน้าที่ รถไฟโดยตรงจะปลอดภัยกว่า เรื่องรถไฟอินเดียมีมากจนกระทั่งไม่รู้ว่า จะเล่าอย่างไร จึงจะหมดสิ้น ทั้งนี้ เพราะคนโดยสารเขามีมากเหลือเกิน คนโดยสารจึงต้องเป็นนักผจญภัยไปในตัวด้วย

ในที่สุดเราก็เดินทางจากเดลฮีมุ่งสู่เมืองสาญจิ อันอยู่ทางด้านตะวันตกของประเทศอินเดีย เราอำลากันในท่ามกลางความหนาว ที่เนื้อตัวสั่นเหมือนกับจะเป็นไข้จับสั่นก็ไม่ปาน และเมื่อรถออกเดินทางเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าก็ปิดหน้าต่างและประตูทันที เพื่อนโดยสารที่เป็นแขกคนหนึ่งที่ร่วมไป ในตู้เดียวกันวันนั้น มีอัธยาศัยใจคอดีมาก และเมื่อได้คุยกันสักครู่หนึ่งต่อมา ก็เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่าเขา เป็น ข้าราชการ ที่เดินทาง มาจากเมืองภูปาล มาราชการที่เมืองหลวง เขาเคยเดินทางไป ประเทศ ญี่ปุ่น และแวะ ที่เมืองไทยด้วย เมื่อรู้ว่าพวกเราไปจากเมืองไทยแกรู้สึก ดีใจ ที่ได้เห็น คนไทย อีกครั้งหนึ่งจึงทำให้การสนทนา ของเราวันนั้นเป็นไปด้วย อัธยาศัยไมตรีเป็นอย่างดี ส่วนมากไม่ว่าแขกคนไหน อดที่จะคุยเรื่องศาสนาหรือไม่ก็ปรัชญาไม่ได้ เพราะเหตุว่า แขกนิยมพูด นิยมถาม ปัญหา เหลือเหลือกำลัง แม้แต่ในระหว่างพวกเขาเองเวลานั่งรถไฟ ก็มักจะหยิบยกเอาปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมา และเถียงกันหน้าดำหน้าแดงไป ตลอด ทาง เหมือน คน ทะ เลาะกันภาพแบบนี้จะหาดูได้ทั่ว ๆ ไปบนรถไฟทุกขบวน บางครั้งเราอยากจะนั่งเงียบ ๆ เพื่อพักผ่อนบ้าง ก็หนวกหูจนน่ารำคาญเหมือนกัน

เราเดินทางรอนแรมมาเป็นเวลาคืนเต็ม ๆ กับอีกเกือบครึ่งวัน จึงมาถึงสถานีสาญจิซึ่งอยู่ในรัฐภูปาล เวลาประมาณ ๑๐.๑๕ น. พอดี และกว่าจะจัดการยกของและเข้าไปแจ้งนายสถานีว่าเราจะเดินทางต่อในคืนวันนี้เรียบร้อย ก็เล่นเอาเกือบเพล ข้าพเจ้าได้พบกับท่านสมภารวัดลังกาที่สถานีรถไฟพอดี ท่านได้ออกปากชวนพวกเราให้เข้าไปพักที่วัด ซึ่งเราก็ยินดี เพราะกำลังต้องการจะหาที่เก็บของกันก่อน และเมื่อฉันอาหารเพลเรียบร้อยแล้ว ก็จะเดินทางไปขึ้นเขาชมพระสถูป ที่มีความสำคัญ ทางพระพุทธศาสนาต่อไป

เมื่อเอาของมาเก็บที่วัดลังกาซึ่งเป็นวัดพุทธเรียบร้อยแล้ว ก็ได้เวลาเพล ข้าพเจ้าจึงเข้าไปถามพระแขกว่า พอจะมีอะไรให้ฉันได้บ้าง เพราะเหตุว่าเห็นพระวัดนี้แล้ว อยากจะให้ใครต่อใครมาดูเอาไว้เป็นเยี่ยงอย่างแห่งความเลว ข้าพเจ้าพูดอย่างนี้ มิใช่เพราะโกรธเคืองอะไรเป็นเรื่องส่วนตัว แต่เมื่อพิจารณาดูแล้วในฐานที่เป็นพระด้วยกัน ก็น่าจะมีการปฏิสันถาร กันบ้างพอสมควร แก่สมณวิสัย แต่พระวัดนี้ นับตั้งแต่สมภารลงมาถึงพระลูกวัด ต่างมีนิสัยเหมือนกันหมด กล่าวคือไม่มีการปฏิสันถารอะไรเลย ถึงแม้ว่าขณะนั้น กำลังจะได้ เวลา ฉันเพลอยู่แล้วก็ตาม ครั้นข้าพเจ้าถามถึงเรื่องอาหารเข้าจริง ๆ แกจึงบอกว่าที่วัดท่านมีอาหาร ประเดี๋ยวค่อยฉันด้วยกัน ข้าพเจ้าจึงพูดว่า พวกเราจะจ่ายเงินค่าอาหารให้ เพราะจะไป หาซื้อตามตลาด ก็คงจะไม่ทันกินเป็นแน่ ขอให้พวกเราผ่านไปสักมื้อหนึ่งพอรอดตายก็เห็นจะพอ ที่ข้าพเจ้าพูดนี้ ไม่ได้พูดกับท่านสมภาร แต่พูดกับพระลูกวัด ซึ่งพูด กันไม่ค่อย รู้เรื่อง เพราะท่านพูดภาษาอังกฤษไม่ได้มากนัก ส่วนตัวท่านสมภารนั้น ไม่ทราบว่าไปอยู่เสียที่ไหน ข้าพเจ้าพยายามจะหาโอกาสวิสาสะกับท่านบ้าง ก็หาตัวไม่พบ จนกระทั่งเพล ก็มีพระลูกวัดองค์เดิมเข้ามาเรียกว่าไปฉันเพลได้แล้ว ข้าพเจ้าก็เรียนให้ท่านเจ้าคุณและท่านพระครูทราบ

เราจึงห่มผ้ากันไปเข้าครัว ก็พบอีตาสมภารนั่งเอ้เตฉันอาหารรออยู่ องค์เดียวอย่างหน้าตาเฉย แกจะนิมนต์ฉันอาหารสักคำเดียวก็ไม่มี แกคงจะฉันมานานแล้ว พอเราเข้าไปถึง ก็ฉันเสร็จพอดี แล้วพรวดพราดลุกขึ้นไปข้างนอก ข้าพเจ้าดู ๆ แล้วชักคัน ๆ ปาก แต่เห็นว่าหาอะไรเข้าท้องก่อนดีกว่า อีกอย่างหนึ่ง ตัวท่านสมภารคงจะนึกว่าพวกเราเป็นนักเดินทางประเภทจรจัด เพราะเท่าที่ทราบมาวัดลังกาในประเทศลังกา หรือนอกประเทศลังกาก็ตาม มีพระที่เป็นสมภารประเภทไม่ชอบคบกับคนจน หากเขาเห็นว่าเราให้อะไรเขาไม่ได้ เขาก็ไม่อยากจะออกมาต้อนรับขับสู้ แต่หากเห็นว่าจะได้สตุ้งสตางค์จากเราละก้อ เป็นต้อนหน้าต้อนหลังทีเดียว กิริยาของสมณศากยบุตรแบบนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นที่ไหนเกินพระลังกา

ข้าพเจ้าก้มหน้าก้มตาฉันอาหารเพลที่ฉันเกือบไม่ลงไม่ใช่เพราะรังเกียจอาหาร แต่เพราะความไม่มีน้ำใจพระด้วยกันเอง อาหารวันนั้นไม่มีรสเอาเสียจริง ๆ ฉันไปได้หน่อยหนึ่ง ข้าพเจ้าก็สุดจะฝืน จึงรีบบอกพระลูกวัดที่ยังพอมีอัธยาศัยอยู่บ้างที่อุตส่าห์มาเรียกไปฉันข้าวด้วยกันว่า อิ่มแล้ว พระลูกวัดหันมามองหน้าข้าพเจ้า เพราะสงสัยว่าทำไมข้าพเจ้าจึงฉันได้น้อยเหลือเกิน

ข้าพเจ้ากลับมาที่ห้องพัก พยายามหาโอกาสไปหาท่านสมภารที่กุฏิอีกก็ไม่พบ ไม่รู้ว่าไปอยู่เสียที่ไหน ข้าพเจ้าอยากจะไปพูดกับท่านให้รู้บ้างว่า พวกเราไม่ได้ตั้งใจมารบกวนอะไรท่านเลย หากแต่ท่านสมภารเป็นคนชวนให้มาพักที่วัดเอง ครั้นพวกเรามาพักเข้าจริง ๆ ไฉนจึงไม่มีปฏิสันถารธรรมกันเสียบ้างเลย

หลังจากได้ พักผ่อน เป็นเวลาประมาณ ๑๕ นาที พวกเราก็ออกเดินทางไปขึ้น ภูเขา ซึ่งอยู่ไม่ ห่าง จาก ที่ พัก นัก โดยใช้เวลาเดินไปประมาณ ๕ นาทีก็ถึงเชิงเขา มองเห็นพระสถูปองค์มหึมาอยู่บนภูเขาอย่างสวยงามน่าดูมาก เราใช้

เวลา ปีนเขาไป ตามทางเดิน ประมาณ ๑๕ นาที ก็ถึงยอดภูเขา

องค์พระสถูปที่เมืองสาญจินี้ ออกจะมี ประวัติไขว้เขว และ สับสน อยู่มากทีเดียวใน ส่วน ที่ เกี่ยว กับ พุทธ ศาสนา เพราะไม่ ปรากฏ หลักฐาน แน่ นอนตามประวัติศาสตร์ แต่นักโบราณคดีเชื่อกันโดยปราศจากความสงสัยว่า เป็นปูชนียสถานที่สร้างในสมัยพระเจ้าอโศกอย่างแน่นอน ทั้งนี้จากการสังเกตดูศิลปกรรมการก่อสร้าง ที่แม้ว่าจะสลักหักพังไปบ้างเป็นส่วนมากก็ตาม แต่ที่ยังเหลืออยู่ ก็เป็นเครื่องพิสูจน์ตัวเองได้ว่า ปูชนียสถานแห่งนี้เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาอย่างไม่ต้องสงสัย เมื่อหันมาพิจารณาดูทางด้านภูมิศาสตร์ สาญจิอยู่ห่างจากเมืองเดลฮีประมาณ ๔๓๔ ไมล์ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่เป็นทั้งท้องทุ่งและภูเขา ไม่ห่างนักมีแม่น้ำ อยู่ สายหนึ่ง ชื่อ แม่น้ำ เวตราวาติ จากการค้นพบพระสถูปสาญจิครั้งแรก นักโบราณคดีได้สังเกตเห็นว่า มีเนื้อที่ที่เป็นวัดอยู่ ๒ แห่ง สำหรับเป็นที่อยู่ของบนยอดภูเขา และสังเกตได้ว่า วัดหนึ่งในสองแห่งนั้น สร้างเป็นกุฏิสองชั้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับพุทธประวัติ ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านผู้อ่านคงจำชื่อเมืองอุชเชนีได้ เมืองสาญจินี้แหละเป็นเมืองหนึ่งของเมืองอุชเชนีในสมัยก่อน แต่บนภูเขาสาญจินี้ ไม่ปรากฏว่าพระพุทธเจ้าเคยได้เสด็จมาจำพรรษา แต่ตามประวัติศาสตร์กล่าวว่า เคยมีแต่สาวกมาจำพรษาอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่ปรากฏชัดว่าเป็นสาวกองค์ไหน แต่เมื่อดูจากซากกุฏิวิหารแล้ว ก็พอจะพูดได้ทันทีว่าเดิมที ต้องเป็นวัดที่ใหญ่โตมโหฬารไม่ใช่เล่นทีเดียว เมื่อข้าพเจ้ามาถึงเมืองนี้ข้าพเจ้านึกถึงพระมหากัจจายนะ เพราะตามประวัติ กล่าวว่า พระมหากัจจายนะเกิดที่เมืองอุชเชนี ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากนี้เท่าไรนัก พุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแพร่ที่เมืองใน แถบนี้ หลัง จาก พระ พุทธเจ้าตรัสรู้ได้ประมาณ ๑๒ ปี และสาวกองค์แรกที่เป็น เลือดเนื้อ เชื้อไขของชาวเมืองนี้ก็คือ พระมหากัจจายนะเถระ

ดังกล่าวแล้ว และหลังจากนั้นแล้ว เมืองใน แบบ นี้ ก็กลาย เป็นเมือง ที่หาย ไปจากประวัติศาสตร์ และได้กลับมามีความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง ในสมัยที่พระเจ้าอโศกทำการฟื้นฟูพุทธศาสนาเป็นการใหญ่ และหลังจากนั้นก็เงียบหายเป็นระลอกคลื่นในทะเลอีก อย่างไรก็ดีความขึ้น ๆ ลง ๆ แห่งชะตากรรม ของพุทธศาสนาในยุคนั้นเราได้สิ่งที่ยังเหลือไว้อยู่อย่างเดียว ที่เมืองนี้ คือพระสถูปที่สาญจิ ยังเต็มไปด้วยประวัติ ความเป็นมา ที่วิจิตร พิดารประดุจนิยาย องค์พระสถูปสร้างในสมัยพระเจ้าอโศก องค์สถูปที่เป็นบริวารสร้างเพิ่มเติมในสมัยต่อมาและเป็นที่บรรจุพระธาตุของพระ สารี บุตร และ พระ มหา โมค คัล ลาน์ ส่วนซุ้มประตูทั้งสี่ทิศ สร้างในสมัยต่อมาอีกสมัยหนึ่ง กว่าจะสำเร็จเป็นรูปดังที่เห็นอยู่กับสายในขณะนี้ ก็ต้องผ่านประวัติศาสตร์มาไม่ใช่น้อยเลยทีเดียว

อย่างไรก็ดี เมื่อเดินดูรอบบริเวณองค์พระสถูปแล้ว จะเห็นได้ว่า ศิลปกรรมการก่อสร้างที่วิจิตรพิสดาร มีค่าทางประวัติศาสตร์มากทีเดียว รูปปั้นและรูปแกะสลักเป็นพุทธประวัติบางตอน สะท้อนให้เห็นแนวความคิดของคนในสมัยโน้นได้เป็นอย่างดี การแกะเป็นภาพเทวทูตทั้ง ๔ นับว่าเยี่ยมมากทีเดียว หากคนมีความโน้มเอียงในด้านศิลปะอยู่แล้ว จะไม่อยากจากพระสถูปองค์นี้เลยทีเดียว แต่เนื่องจากเวลาไม่อำนวยนัก ประกอบกับอากาศที่ร้อนอบอ้าว ทำให้เรารีบลงจากภูเขาเพื่อมาชมพิพิธภัณฑ์ที่เก็บศิลปวัตถุโบราณตอนที่ค้นพบได้ในสมัยต่อมา และใช้เวลาดูอยู่พอสมควร แก่เวลาแล้ว จึงกลับไปพักผ่อนที่วัดลังกา เพื่อเตรียมตัวเดินทางต่อไปยังเมืองบอมเบย์ เหลียวกลับไปมองดูพระสถูปอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจำภาพนี้ไว้ให้นานเท่านาน พุทธสถานทุกแห่งที่ข้าพเจ้าผ่านมา ยังคงเป็นภาพที่ตรึงอยู่ใน ความ จำ ตราบ เท่าเวลาที่กำลัง เขียนบันทึกนี้อยู่ ก็ยังคงเด่นชัดอยู่ในความจำไม่เลือนเลย.

อันเนื่องมาจากเรื่อง "หลวงพ่อทองวัดโบสถ์"

ลูกสัปเหร่อ

โดย ทวีวรคุณ

ตอนที่ ๓

เงินที่เริ่มหลอกลวงเอาไปจากตาริ้วผู้เป็นพ่อนั้น เป็นจำนวนสูงมากในความรู้สึกของตาริ้ว เพราะตาริ้วได้พยายามรวบรวมเก็บเอาไว้เป็นเวลานานปีด้วยการประกอบอาชีพสัปเหร่อ แต่ตาริ้วยอมให้เริ่มไปเพราะรักและเชื่อเริ่ม ตาริ้วปักใจเชื่ออย่างจริงจังว่าเริ่มเอาเงินก้อนนั้นไปเพื่อเป็นทุนสร้างตัว สร้างอนาคต ฉะนั้น ตาริ้วจึงเต็มใจสนับสนุนลูกชายเพราะถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงที่ตนต้องช่วยเหลือลูก และเมื่อให้ไปแล้ว ตาริ้วก็นั่งนึกนอนนึกด้วยความสุขใจที่ลูกชายตนจะได้ตั้งตัวมีอาชีพเป็นหลักฐานโดยตนจะได้หายห่วง ไม่ต้องเป็นทุกข์ในเรื่องอนาคตของลูกต่อไป

ธรรมดาจิตใจของพ่อแม่นั้น ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐี ยาจก คนชั้นสูง หรือชั้นต่ำ อย่างใดทั้งสิ้น ย่อมมีความรักและหวังดีต่อลูกตนอย่างแท้จริง จึงกล้ายอมเสียสละได้เพื่อลูกทุกประการ และที่พ่อแม่ต้องเป็นทุกข์ อย่างมาก เกี่ยวกับ ลูกนั้นคือเรื่องอนาคตของลูก เพราะพ่อแม่ย่อมรู้ ดีว่า ตน จะ มี ชีวิต อยู่ กับ ลูกไม่ได้ นานหมายความว่า ต้องตายจากลูกไปก่อนเป็นส่วนมาก ลูกจะต้องปกครองตัวเองเป็นที่พึ่งแก่ตนเอง และต้องรับผิดชอบในการดำรงชีวิตอยู่ต่อไป ฉะนั้น พ่อแม่ จึงมี ความทุกข์ เพราะ ห่วงลูกในเรื่องดังกล่าวแล้วนี้ ด้วยเกรงว่าลูกจะไม่สามารถปกครองหรือเลี้ยงตัวเองได้ และถ้าหากลูกเป็นบุคคลไม่มีอาชีพ ทั้งความประพฤติก็เสื่อมเสียด้วย ก็ยิ่งเป็นเหตุทำให้พ่อแม่ทุกข์หนักขนาดหลับตาตายไม่ลงทีเดียว ไม่มีความทุกข์อันใดที่พ่อแม่เกรงกลัวเท่ากับ เรื่องลูกเลี้ยงตัวเองไม่ได้

และประพฤติชั่วช้า ด้วยเหตุนี้ ถ้าเพื่ออนาคตของลูก เพื่อความสุขของลูกในภายหน้า แม้พ่อแม่จะต้องลำบากต้องเสียสละ ไม่ว่าจะหนักหนาหมดเปลืองเท่าใด พ่อแม่จึงยินดีสละให้แก่ลูกได้ อย่างเต็มใจทั่วกัน

ในเวลาที่ตาริ้วมีความสุขเพราะเข้าใจว่า ได้ช่วยให้ลูกมีอนาคตเป็นหลักฐานด้วยความเสียสละของตน เริ่มก็มีความสุขเช่นกัน แต่ความสุขของเริ่มนั้นโดยได้ผลาญเงิน อันเป็นหยาดเหงื่อ ซึ่งพ่อตนได้อุตส่าห์รวบรวมสะสมมาด้วยความเหนื่อยยากเป็นเวลานานนับสิบ ๆ ปี เริ่มใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ทั้งเล่นการพนัน และทั้งเสพเครื่องเสพติดต่าง ๆ จึงเพียงไม่นานเท่าไร เงินที่เริ่มได้มาจากพ่อก็ละลายจนหมดสิ้น

เงินหมด แต่ชีวิตยังอยู่ และขาดการเสพเครื่องเสพติดให้โทษไม่ได้ เริ่มซึ่งตก เป็นทาษ ของ อบายมุข และมี ความจำเป็นเฉพาะหน้าที่จะต้องได้เงินมาบำบัดความต้องการในสิ่งนั้น ๆ อันเกิดทรมานตนอยู่ทุกวัน จึงกล้าประพฤติชั่ว โดยเข้าเป็นพวกของผู้หากินในทางมิจฉาชีพ และด้วยการประพฤติเช่นนี้ เริ่มจึงมีรายได้อันเกิด จากอาชีพ ดังกล่าว หล่อเลี้ยง ชีวิตของตนไป วันหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นการกระทำที่ชั่วช้า เพราะละเมิดกฎหมายบ้านเมืองและเป็นมิจฉาชีพ เพราะหากินโดยก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น แต่เริ่มมิได้มีความสำนึก ด้วยหลงคบคนเลว จึงมีความประพฤติเลวไปตามผู้ที่ตนคบ เรื่องนี้สมจริงตามพระพุทธวจนะ ที่ทรงสอนว่า *ผู้คบคนเลวย่อมเลวลงผู้สมาคมด้วยบาปขน ย่อมกล้าประพฤติชั่วอันเป็นบาปอย่างร้ายแรง* ดังนี้

หัว หน้า คณะ ลิเก ที่เอา เริ่ม มาเลี้ยงเฝ้าพิจารณา ความประพฤติ ของ เริ่ม เป็นเวลานาน และได้พยายามพูดจาอบรมสั่งสอนให้เริ่มเลิกละ ความประพฤติอันชั่วช้าหลายต่อหลายครั้ง แต่เริ่มมิได้สนใจเชื่อฟังหรือปฏิบัติตามเลย เมื่อสุดจักสอนจักแนะนำอบรมได้ หัวหน้าคณะจึงบอกศาลา โดยให้เริ่มออกไปจากปกครอง

พ้นจากความดูแลของตนเด็ดขาด เริ่มซึ่งกำลังมีพวกพ้องประเภทชั่วเลวมาก มิได้สะทกสะท้านในเรื่องนี้เลย และเมื่อออกจากคณะลิเกไปแล้ว ได้ไปอาศัยอยู่รวมกับบรรดาเพื่อนผู้หากินด้วยมิจฉาชีพต่อไป และมีอิสระยิ่งกว่าเดิม โดยกล้ากระทำความชั่วอย่างกว้างขวาง ซึ่งมิได้หวั่นเกรงผู้ใด และไม่มีใครมาตักเตือนว่ากล่าวตนอีก เริ่มลูกชายของตาริ้วสัปเหร่อวัดโบสถ์ กำลังมีอนาคตอันหมื่นเหม่ และใกล้ต่อเงื้อมมือกฎหมายทุกขณะ ฉะนี้

หลวงพ่อทอง วัดโบสถ์ ท่านเคยสอนศิษย์ที่ใกล้ชิดเสมอ ๆ ในเรื่องการประพฤติมิจฉาชีพ โดยท่านพูดว่า

"ลาภผลอันเกิดจากมิจฉาชีพหรือการประพฤติทุจริตนั้น แม้จะนำมาเป็นทรัพย์ของตน แต่เป็นเงินร้อน และไม่อาจให้ความสุขอันแท้จริงได้ ผู้ใดเลี้ยงชีพด้วยเงินทุจริต โดยนำเงินที่ได้มาด้วยวิธีอันไม่ชอบนั้น ซื้ออาหารบริโภค อาหารนั้นเรียกว่าเป็นอาหารทุจริต บริโภคเข้าไปแล้ว เกิดเลือด เกิดเนื้อ ในร่างกาย ย่อมเป็นเลือดชั่ว กำลังชั่ว เมื่อร่างกายมีทั้งเลือดและทั้งเนื้อที่ชั่วมาก จิตใจของผู้นั้นก็ย่อมตกอยู่ใต้อำนาจของบาปทุจริตอันเป็นกุศลอย่างดิ่งลึก ยากที่จะประพฤติดีได้ บุคคลที่ร่างกายและจิตใจถูกครอบงำด้วยบาปเช่นนี้ แม้บางโอกาสคิดหรือกระทำกรรมที่เป็นบุญเป็นกุศล แต่การกระทำนั้นหาเป็นบุญได้ไม่ เพราะบุญกุศลนั้นเปรียบดังพืช ย่อมไม่อาจงอกขึ้นได้ในท่ามกลางถ่านเพลิงที่ร้อนระอุ คือในเรือนร่างและจิตใจที่ไม่บริสุทธิ์ นอกจากนี้ บาปชนหรือคนที่ทุจริตนั้นเมื่อสืบพันธ์ตามประเพณีจนให้กำเนิดบุตรธิดาของตน บุตรธิดาที่เกิดจากเลือดอันชั่วช้าเจือด้วยความทุจริตของผู้ให้กำเนิดก็ยากที่จะมีนิสัย ความประพฤติเป็นคนดีได้ในภายหน้า เพราะเลือดเนื้อของผู้ให้กำเนิดตนไม่บริสุทธิ์ และผู้ประกอบกรรมชั่ว ย่อมต้องเป็นทุกข์ใจ มีความเดือดร้อนเพราะกรรมของตนเอง ซึ่งจะไม่ได้รับความสุขที่แท้จริงเลย ฉะนั้น ทุกคนที่หากิน จงพยายามหากินด้วยความสุจริต

เว้นจากบาปกรรม อันจะเป็นบาปติดตนและผู้ได้กำเนิดจากตนต่อไป ชั่วกาลนาน อย่าหลงเข้าใจผิดคิดว่าลาภผลอันเกิดเพราะการประพฤติทุจริตเป็นของดี น่านิยมเลย"

เริ่มเองเมื่อเป็นเด็กวัดโบสถ์ ก็เคยได้ยินได้ฟังเรื่องที่หลวงพ่อทองท่านสอนเช่นนี้หลายครั้ง แต่ก็ไม่ได้จดจำหรือสนใจต่อคำสอนของท่านเลย ยิ่งในระยะนี้ซึ่งเริ่มมีใจดิ่มต่ำโดยนิยมความประพฤติทุจริต เริ่มยิ่งคิดเยาะเย้ยคำสอนของพระ เพราะตนไม่มีช่องทางหากินโดยวิธีอื่นนอกจากประพฤติทุจริต ถ้าไม่ประพฤติเยี่ยงนั้น จะดำรงชีวิตต่อไปไม่ได้ ชีวิตตนสำคัญกว่าธรรม การกระทำตามความสมัครใจของตนมีอานุภาพแรงกว่าคำสอนของพระ บางครั้งเริ่มรู้สึกขบขันที่พระท่านสอนเรื่องคร่ำครึโบราณอันเหมาะแก่คนครั้งก่อนเท่านั้น แต่ในสมัยนี้ซึ่งทุกคนต้องดิ้นรนช่วยตัวเองเพื่อให้เป็นอยู่ได้ จะมัวพะวงเกรงกลัวในเรื่องบาปกรรมทำไม ฉะนั้น เริ่มจึงกล้าลำพองใจและไม่เกรงต่อบาปทุจริต โดยประพฤติตนเป็นภัยแก่ผู้อื่นด้วยหากินชนิดมิจฉาชีพ นับแต่ลักเล็กขะโมยน้อย ย่องเบา จนกำเริบขึ้นทุกที ถึงกับร่วมกับโจรใจฉกาจเข้าปล้นทรัพย์สินของชาวบ้านเนือง ๆ และก็แคล้วคลาดรอดพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายได้ทุกครั้งตลอดมา ซึ่งทำให้เริ่มได้ใจและถึงกับคิดว่า *"ความชั่วเป็นเรื่องทำง่าย ได้ผลตอบแทนทันตาเห็นเป็นความร่ำรวย และไม่น่าหวั่นเกรง"* เริ่มกำลังฝังตัวเองลงสู่ห้วงเหวแห่งความชั่วที่ร้ายกาจโดยไม่เจ้าใจว่าเป็นแดนเกษมซึ่งน่าสงสาร ที่โง่เขลาอย่างมืดบอดเป็นที่สุด

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

ปาะมวล ข่าว

โดย.... สีน้ำทะเล

กำหนดงานประจำปีปิดทองรูปหล่อหลวงพ่อวัดปากน้ำ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี กำหนดจะมีงานประจำปีปิดทองรูปหล่อหลวงพ่อวัดปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี) และทอดผ้าป่า ๑๒๕๐ องค์ ในวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ถึงวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ตรงกับวันขึ้น ๑๑–๑๒–๑๓–๑๔–๑๕ ค่ำ เดือน ๔

จึงขอเชิญชวน ท่านสาธุชน ทั้งหลาย ไปร่วมงาน ปิดทอง รูปหล่อ หลวงพ่อวัดปากน้ำและทอดผ้าป่า ๑๒๕๐ องค์ โดยรับเป็นเจ้าภาพถวายผ้าป่าองค์ละ ๑๐๐ บาท เพื่อรวบรวมจตุปัจจัยก่อสร้างเสนาสนะสงฆ์ต่อไป

อนึ่ง ท่านผู้ใดประสงค์จะรับเป็นเจ้าภาพทอดผ้าป่า แต่ไม่สามารถจะไปร่วมอนุโมทนาในวันงาน จะส่งเงินทางธนาณัติหรือเช็คไปรษณีย์ไปก็ได้ โดยส่งถึง **พระภาวนาโกศลเถร** วัดปากน้ำ หรือ โทร. ๖๒๘๑๑ ทางวัดจะได้ประกาศอนุโมทนาให้ท่านในโอกาศต่อไป

ธรรมกวี

บ่อโลกีย์

โลกมีบ่อล่อใจคนให้หลง
ลวงคนลงลิ้มลองเหมือนของหวาน
ตัวติดตมตัณหาอยู่ช้านาน
พบสงสารส่งนำไร้สำนึก

บ่อสมบัติพัสถานที่มานหวัง
เงินทอง, ทั้งที่นา, เรือนป่า, ตึก
เครื่องล่อใจให้หลงชักลงลึก
หมดรู้สึกสังหรณ์จะถอนตัว

บ่อชีวิตปิดตาใจพาบอด
มองไม่ลอดเห็นแหล่งแสงสลัว
ต่างประพฤติยึดขันธ์จิตพันพัว
หลงเมามัวหมดใจตัดไม่ลง

บ่อโลกีย์มีกรดราครสรัด
คอยสูบสัตว์ซบกุมใจลุ่มหลง
แต่ละบ่อก่อสวยพางวยงง
เป็นสายส่งสื่อสู่ประตูตาย

ทุกชีวิตติดใจอยู่ในบ่อ
เพราะเครื่องล่อนานาตรึงตราหมาย
จนสันดานด้านดำยากทำลาย
รักสิ่งร้ายไร้ค่าเห็นว่าดี

ปวงบัณฑิตคิดสร้างหนทางลอด
ปัญญาสอดส่องดูรู้วิถี
ถอนตัวพ้นเครื่องล่อบ่อโลกีย์
เข้าสู่ที่พระนิพพานสำราญใจ

ธนิต ตาบประดับ

ข่าวกรมการศาสนา

องค์การศาสนาซิกข์ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน

วันนี้ (๑๕ ธ.ค. ๑๐) เวลา ๑๐.๐๐ น. กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำพิธีมอบทุน สงเคราะห์ การศึกษา แก่นักเรียน ที่ขัดสน แต่การเรียนดี ณ ห้องประชุมกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ เงินทุนดังกล่าวเป็นขององค์การศาสนาซิกข์ มอบให้แก่กรมการศาสนาดำเนิน จำนวน ๕ ทุน ให้แก่นักเรียนมัธยมต้น ๒ ทุน นักเรียนชั้นประถม ๓ ทุน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา องค์การศาสนาซิกข์ซึ่งประกอบด้วยชาวอินเดียส่วนมากมาจากมณฑลปัญจาป ของประเทศอินเดีย มีศาสนิกชนอยู่ในประเทศไทยประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ทุนเช่นนี้องค์การเคยให้เมื่อปี ๒๕๐๘ มาครั้งหนึ่งแล้ว

สำหรับปีการศึกษา ๒๕๑๐ กรมการศาสนาได้ร่วมกับครูอาจารย์ของโรงเรียนต่าง ๆ คัดเลือกได้ผู้รับทุนคือ

๑. นายกมล ค้าซุง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ

๒. นางสาวอรพรรณ ภู่พันธ์ นักเรียนชั้นมัยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม

๓. เด็กหญิงจุฑามาศ อิ่มสะอาด นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๖ โรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส

๔. เด็กหญิงศรีวลัย แซ่ซิ้ม นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๖ โรงเรียนวัดดาวคนอง

๕. เด็กชายสมศักด์ เจ้าสุรีย์ นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๓ โรงเรียนวัดดีดวด

ในโอกาสนี้ พันเอกปิ่น มุทุกันต์ อธิบดีกรมการศาสนาได้กล่าวปราศรัยแสดงความขอบคุณองค์การและศาสนาซิกข์ ซึ่งมีน้ำใจเอื้อเฟื้ออารีช่วยสร้างสรรจรรโลง

จิตใจของกุลบุตรกุลธิดาไม่เลือกชาติศาสนา อธิบดีกรมการศาสนาได้กล่าวเน้นว่า การแสดงน้ำใจของศาสนิกชนแห่งศาสนาซิกข์ครั้งนี้ นอกจากจะชี้ให้เห็นความดีอันมีอยู่ในหลักธรรมแห่งศาสนาของตนแล้ว ยังเป็นการยืนยันให้มหาชนเห็นว่า ภายใต้พระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ศาสนิกชนแม้จะต่างชาติศาสนากัน ก็สมัครสมานสามัคคีและบำเพ็ญประโยชน์แก่กันเป็นอย่างดียิ่ง

พิธีมอบทุนการศึกษาได้สิ้นลงโดยนายบัลวันต์ ซิงห์ ประธานสิงหสภา กล่าวคำปราศรัยแสดงเจตนาในการให้ทุนการศึกษาครั้งนี้ และแสดงความขอบคุณต่อทางราชการ ที่ได้อำนวยความผาสุกแก่ซิกข์ศาสนิกชนเป็นอย่างดี

ในพิธีดังกล่าว ได้มีอาจารย์จากสถาบันการศึกษา และข้าราชการผู้ใหญ่ในกรมการศาสนาเข้าร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก.

สำนักงานเลขานุการกรม
กรมการศาสนา
๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๐

ข่าวกรมการศาสนา

สมเด็จพระสังฆราชเสด็จเป็นประธานในการประชุมกรรมการตรวจข้อสอบนักธรรม และธรรมศึกษา

วันนี้ (๒ ม.ค. ๑๑) เวลา ๑๓.๐๐ น. สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกได้เสด็จไปทรงเป็นประธานในการประชุมกรรมการตรวจข้อสอบนักธรรม และธรรมศึกษา ณ ศาลาอบรมสงฆ์ วัดสามพระยา พระนคร

พิธีการเริ่มด้วย สมเด็จพระสังฆราช ทรงจุดธูปเทียนนมัสการพระรัตนตรัย แล้วพระพรหมมุนี (วิน ธมฺมสาโร ป.ธ. ๙) แม่กองธรรมสนามหลวง ได้กราบทูลรายงานว่า การตรวจข้อสอบนักธรรมและธรรมศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๑๐ มีจำนวนนักศึกษาธรรมเข้าสอบธรรม และจำนวนสถานที่สอบ คือในส่วนกลางเปิดสอบ ๒๕ แห่ง มีผู้เข้าสอบนักธรรม ๓,๑๐๓ รูป ธรรมศึกษา ๑,๓๐๒ คน ในส่วนภูมิภาคเปิดสอบ ๘๖๒ แห่ง มีผู้เข้าสอบนักธรรม ๑๔๑,๕๖๙ รูป ธรรมศึกษา ๑๖,๕๐๓ คน รวมทั้งประเทศเปิดสนามสอบธรรม ๘๙๒ แห่ง ในจำนวนนี้รวมสถานที่เปิดสอบในเรือนจำ สำหรับผู้ต้องขังด้วย ๕๒ แห่ง รวมนักธรรม ๑๔๔,๖๗๒ รูป ธรรมศึกษา ๑๗,๘๐๕ คน รวมทั้งสิ้น ๑๖๒,๔๗๗ คน

การศึกษาธรรมและธรรมศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๑๐ นี้ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่แล้วคณะสงฆ์ได้แต่งตั้งพระเถรานุเถระเป็นกรรมการตรวจใบตอบ ๑๒๐๐ รูป ซึ่งจะประชุมตรวจพร้อมกัน ณ ศาลาอบรมสงฆ์ วัดสามพระยา พระนคร เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ศกนี้ บัดนี้ พระเถรานุเถระ กรรมการได้มาประชุมพร้อมกันแล้ว จึงขอประทานพระโอวาทและประทานพร เพื่อเป็นสิริมงคลสืบไป

สมเด็จพระสังฆราช ได้ทรงกล่าวแสดงความยินดีที่มีพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์เข้าสอบจำนวนมาก ทำให้ได้ผู้ศึกษาพระธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากขึ้น เป็นเหตุทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข เพราะพระภิกษุสามเณร คฤหัสถ์ ที่รู้พระธรรมย่อมเป็น

กำลังของพระศาสนา สามารถที่จะแนะนำประชาชนให้เป็นพลเมืองดี ทำให้โลกอยู่ด้วยสันติสุขและทรงอนุโมทนา พระเถรานุเถระกรรมการทุกรูปที่ได้สละเวลามาเป็นกรรมการตรวจสอบข้อสอบนักเรียนและธรรมศึกษาในวันนี้

ในที่สุด สมเด็จพระสังฆราช ได้ประทานพรให้พระกรรมการทุกรูปรวมทั้งคฤหัสถ์ที่มาประชุมอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากโรคาพยาธิ มีกำลังกาย กำลังใจ ปฏิบัติหน้าที่ให้เจริญลุล่วงไปด้วยดี

ในการนี้ ได้มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ในกรมการศาสนาได้ไปร่วมในพิธีด้วย

สำนักงานเลขานุการกรม
กรมการศาสนา
๒ มกราคม ๒๕๑๑

ข่าวกรมการศาสนา

การชุมนุมนักเรียนของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๐ ได้มีการชุมนุมนักเรียนพระพุทธศาสนาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมในความอุปถัมภ์ของกรรมการศาสนาแห่งหนึ่ง และดำเนินกิจการในความร่วมมือกันระหว่างข้าราชการ ประชาชน และพระสงฆ์ในจังหวัดสงขลา ได้เวลา ๑๓.๐๐ น. นักเรียนพระพุทธศาสนาจำนวน ๙๐๐ คน เดินแถวจากโรงเรียนต่าง ๆ ไปยังที่ชุมนุม ณ สถานกีฬาประชาชนของเทศบาลเมืองหาดใหญ่ สมทบกับผู้รับเชิญอีกเป็นจำนวนมากซึ่งมีเจ้าคณะจังหวัดสงขลาและพระเถระผู้ใหญ่ของจังหวัดนั้นรวมอยู่ด้วย เมื่อพันเอก ปิ่นธรรมศรี ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกสงขลา ในฐานะประธานศูนย์กล่าวรายงานกิจการแล้วพันเอก ปิ่น มุทุกันต์ อธิบดีกรมการศาสนา ประธานในพิธี ได้แจกรางวัลแก่นักเรียนซึ่งมีผลการเรียนดีเด่น แล้วให้โอวาทแก่เรียนและปราศรัยต่อที่ชุมนุม

อธิบดีกรมการศาสนาได้กล่าวในโอกาสนั้นว่า การให้การศึกษาอบรมทางศีลธรรม วัฒนธรรมแก่เยาวชนเป็นนโยบายอันสำคัญอย่างหนึ่งของกรมการศาสนา ซึ่งกำลังเร่งดำเนินการ เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับตนเองเข้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งในการนี้ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมซึ่งตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางราชการด้วย

อนึ่ง ในโอกาส ที่เดิน ทางไปเป็น ประธาน ชุมนุม นักเรียน พุทธศาสนาครั้งนี้ พันเอก ปิ่น มุทุกันต์ อธิบดีกรมการศสนา ได้ไปตรวจผลการพัฒนาวัดหงษ์ประดิษฐาราม อันเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างของอำเภอ และไปเยี่ยมสนามสอบนักธรรม ณ วัดโคกสมานคุณ อำเภอหาดใหญ่ แล้วจึงเดินทางกลับพระนครโดยเครื่องบินในวันรุ่งขึ้น.

สำนักงานเลขานุการกรม
กรมการศาสนา
๑๙ ธันวาคม ๒๕๑๐

ภัตตานุโมทนา

รายนามเจ้าภาพถวายภัตตาหาร แด่พระภิกษุสามเณร

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
ประจำเดือน ธันวาคม ๒๕๑๐

อันดับที่	วัน เดือน พ.ศ.	รายนาม	จำนวนเงิน บาท	จำนวนเงิน สตางค์
๒๗๕	๒ ธ.ค. ๑๐	คุณทองอยู่ คุณทองย้อย เวศพันธุ์ คุณทองหยิบ อัครรัตน์ ต. ปากคลองบางขนาก อ. บางน้ำเปรี้ยว จ. ฉะเชิงเทรา	๑,๕๐๐	—
๒๗๖	๓ ธ.ค. ๑๐	คุณจำนงจิตต์ วิลาวัณย์ ๑๐๒/๔ ถนนผดุงกรุงเกษม บางขุนพรหม พระนคร	๑.๐๐๐	—
๒๗๘	๔ ธ.ค. ๑๐	นางสำเภา สุดประเสริฐ ๓๒ ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ	๒,๐๐๐	—
		นางจันทร์ฉาย สุดเกษ	๙๐๙	—
๒๗๙	๕ ธ.ค. ๑๐	คุณกุล คุณละม่อม ผ่องสุวรรณ ๓๓๓ ซอยราชปรารภ พระนคร	๒,๐๐๐	—
๒๘๐	๖ ธ.ค. ๑๐	คุณสง่า อินธิแสง วัดปากน้ำ	๒,๕๐๐	—
๒๘๑	๘ ธ.ค. ๑๐	คุณสุวรรณา พิมลมาศ ๕๑ สุขุมวิท ๑๕ อ. พระโขนง พระนคร	๑,๐๐๐	—
๒๘๒	๙ ธ.ค. ๑๐	คุณสุรีย์ ลี้สุวัฒน์ ๑๒๑/๑ ต. เสาชิงช้า พระนคร	๑,๒๐๐	—
		นางสมพงษ์ ปูรณัน ๒๘๗ ตลาดอำเภอตาคลี จ. นครสวรรค์	๕๐๐	—

อันดับที่	วัน เดือน พ.ศ.	รายนาม	จำนวนเงิน บาท	จำนวนเงิน สตางค์
		คุณอมรศักดิ์ คุณสวนี ประเสริฐ ๗๗ หมู่ที่ ๑๒ ต. บางหว้า อ. ภาษีเจริญ จ. ธนบุรี	๑,๕๐๐	—
		นายตันเต็งโปย นางอีเวลิน	๑,๗๕๐	—
		นายและนางลีจูกุย		
๒๘๓	๑๐ ธ.ค. ๑๐	นายโคอิจิ มาเอดา ผู้จัดการบริษัทสหกันยง	๓๕๐	—
		วัฒนา คุณนายกุหลาบ พัคงาม	๒,๐๐๐	—
		อุบาสิกาประยงค์ ทองวงษ์ วัดปากน้ำ	๑,๐๐๐	—
๒๘๔	๑๑ ธ.ค. ๑๐	คุณสุนันท์ จรรยากูล ๒๙/๒๔ ซอยโกบ๊อ ถนนตากสิน ต. บุคคโล ธนบุรี	๑,๕๐๐	—
๒๘๕	๑๒ ธ.ค. ๑๐	นางเล็ก คุณาการ ๑๔ หมู่ ๑๔ ต. บางครุ อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ	๒,๕๐๐	—
๒๘๖	๑๓ ธ.ค. ๑๐	พระวิชัย แซ่เอี๊ยบ วัดปากน้ำ (๗๘๑/๕ บางยี่เรือ ธนบุรี)	๑,๐๐๐	—
๒๘๗	๑๖ ธ.ค. ๑๐	นายประจวบ นางผัน ทองเกิด ค ๒๕/๑ ต. ท่าวาสุกรี อ. เมือง จ. อยุธยา	๑,๔๐๐	—
		คุณฤทธิ์ เชื้อพานิช ๖๐๐ ถนนเจริญกรุง อ. สัมพันธ์วงษ์ พระนคร	๑,๐๐๐	—
๒๘๘	๑๗ ธ.ค. ๑๐	พ.อ. ศิริ คุณสมถวิล กันตวิรุฒ ๒๓/๘ ถนนศรีอยุธยา อ. ดุสิต พระนคร	๑,๒๒๐	—
		นายสังวาลย์ คุณหยวก พวงประทุม ๖๓/๓ ถนนสวรรคโลก ต. สวนจิตลดา อ. ดุสิต จ. พระนคร	๑,๕๐๙	—

อันดับที่	วัน เดือน พ.ศ.	รายนาม	จำนวนเงิน บาท	จำนวนเงิน สตางค์
๒๘๙	๑๘ ธ.ค. ๑๐	นายคงศักดิ์ โพธิบั๊กขิยธรรม ร้านคลังนานาธรรม อ. เมือง จ. ขอนแก่น	๑,๕๐๐	—
๒๙๐	๑๙ ธ.ค. ๑๐	นางเปลื้อง ยั่งยืน และคณะบุตรธิดา	๒,๕๐๐	—
๒๙๑	๒๓ ธ.ค. ๑๐	คุณปราโมทย์ ปฐมพรวิวัฒน์ คุณสมชาย แซ่โค้ว คุณบุญชู ไทยฐานันดร์ คุณสุชิน กาญจนบูรณ์	๒,๐๐๐	—
๒๙๒	๒๔ ธ.ค. ๑๐	คณะครูโรงเรียนนาฏศิลป์ และพานิชยการพระนครและญาติมิตร	๑,๕๐๐	—
๒๙๓	๒๕ ธ.ค. ๑๐	คุณสุวรรณี ฉันทวัฒน์ ต. คลองสวน อ. คลองสวน จ. ธนบุรี	๑,๖๑๕	—
		คุณเฉลียว คุณบุญเชิด จุลวัจนะ ต. อ้อมน้อย อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร	๕๐๐	—
๒๙๔	๒๗ ธ.ค. ๑๐	นางจันทร์เพ็ญ สาทิสสะรัต ๒๗๙/๕ ตรอกสพานยาว ต. สี่พระยา อ. บางรัก พระนคร	๘๐๐	—
๒๙๕	๒๘ ธ.ค. ๑๐	คุณวิเชียร คุณอุไรวรรณ ว่องปรีชา ๑๐๙ ซอยสมาหาร ถนนสุขุมวิท ๔ อ. พระโขนง พระนคร	๒,๐๐๐	—

อ ด ี	ว เดื	รายนาม	จำนวนเงิน บาท	สตางค์
๒๙๐	๒๙ ส.ค. ๑๐	ด.ช. โกวิท เปตันตัน ประเทศสิงคโปร์	๑,๐๐๐	—
		ด.ญ. สุนันทา เปตันตัน ประเทศสิงคโปร์	๕๐๐	—
๒๙๗	๓๐ ก.ค. ๑๐	นางบุญแปลก มณีวัฒนา	๒,๑๐๐	—
		คุณหลวงบรรเจิดอักษรการ ๒๕๗ ถนนสุโขทัย อ. ดุสิต พระนคร	๑,๖๐๐	—
		คณะสามัคคี	๗๐๐	—
๒๙๘	๓๑ ธ.ค. ๑๐	คุณสุธรรม คุณเพ็ญศรี ชัยพานิช	๑,๒๐๐	—
		คุณพิชัย คุณบุญยงค์ ศิริวรรณ ๗๘ ถนนวรรณยิ่ง อ. เมือง จ. ฉะเชิงเทรา	๑,๒๐๐	—
		รวมเงิน	๔๗,๓๔๘	—

ปัญหาข้องใจ

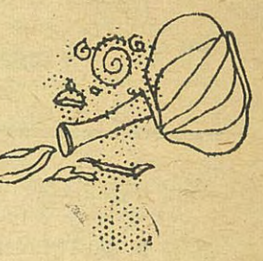

เรียน คุณน้ำต้นที่นับถือ

ผมมีความสงสัยข้อธรรมเล็กน้อย ถามคนอื่นก็ไม่ได้รับความสว่างคือไม่หายสงสัยจึงหวังในความกรุณาจากคุณ ได้ช่วยชี้แจงให้ผมหายข้องใจด้วย ความสงสัยของผมนั้นเรื่องจิตกับวิญญาณ สองคำนี้เวลาฟังเขาพูดก็ดีเวลาอ่านหนังสือก็ดี จับใจความไม่ได้เลยว่า สองอย่างที่กล่าวมานั้นเหมือนกันหรือต่างกัน ผมจะถามเป็นหัวข้อดังนี้

๑. จิต กับ วิญญาณ เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

๒. คนที่เราเรียกกันว่าตาย เชื่อว่าต้องไปเกิด อะไรครับที่ไปเกิดและมาเกิด ผมสงสัย ๒ ข้อเท่านี้แหละครับ ผมหวังในความเมตตาจากคุณเป็นอย่ากมาก จึงขอขอบคุณมาณะที่นี้ด้วย

โดยความนับถือ

ประสิทธิ

ตอบคุณประสิทธิ

เรื่องจิตกับวิญญาณนั้นอันเดียวกันครับ ในพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถานแปลว่า "วิญญาณ" นาม "ความรู้แจ้ง, ความรู้สึกตัว, จิต, ใจ, สิ่งที่สิงอยู่ในตนทำให้เป็นบุคคลขึ้นเมื่อร่างกายเปื่อยเน่าแล้วยังเชื่อกันว่าอยู่"นี่ เขาแปลไว้อย่างนี้ ส่วนคำพูดก็ดีภาษาเขียนก็ดี พูดและเขียนสับสนเดี๋ยวพูดวิญญาณเดี๋ยวพูดจิตปนเปกันอย่างนี้ตามความหมายของคำพูดเขาหมายเอาอย่างนี้ครับ เมื่อพูดคำว่า "ใจหรือจิต" มักนิยมพูดถึงจิตใจที่เจ้าของยังไม่ตาย เช่น นาย ก. นั่งใจลอย นาย ข. เป็นโรค จิต ถึงแก่เพ้อคลั่ง นี่เรื่องจิตกับใจมักจะพูดกันอย่างนี้ ส่วนวิญญาณนั้นมักจะพูดหมายเอาเจ้าของ

วิญญาณตายแล้ว เช่น นาย ก. ตายแล้วยังไม่ไปเกิดวิญญาณยังเที่ยวเร่ร่อนอยู่. วิญญาณนาย ข. มาสิงร่างนาย ค. บอกว่าตายไปแล้วลำบาก. อย่างนี้เป็นต้น จึงพอสรุปได้ว่า จิต ใจ หมายเอายังมีตัวตนอยู่ วิญญาณ หมายเอาความเป็นที่ออกจากร่างไปแล้ว

แต่มีส่วนต่างกันอยู่เหมือนกันในจิตและวิญญาณนั้นคือ จิตหรือใจเมื่ออยู่ในร่างระลึกย้อนหลังไม่ได้ (หมายเอาสามัญชน) คือเกิดมาแล้วระลึกชาติหนหลังไม่ได้ ส่วนวิญญาณนั้นเมื่อออกจากร่างไปแล้วระลึกย้อนหลังได้ สามารถรู้ว่าทำกรรมอะไรไว้ ตนเองตายมาจากใคร ถึงจะรู้ได้อย่างนั้นก็ไม่เกิดประโยชน์ เพราะทำอะไรอย่างใจคิดจะทำไม่ได้ เช่นจะมาบอกพี่น้องไม่ได้ จะทำบุญทำกุศลก็ไม่ได้ *วิญญาณนั้นอยู่ในอำนาจกรรมคือมีเขตจำกัดในความเป็นอยู่ยิ่งกว่าเมื่ออยู่ในร่างมาก* จึงขอตอบให้คุณทราบดังนี้

๑. **จิต. ใจ. วิญญาณ.** นั้นคือสิ่งอันเดียวกัน ต่างกันตรงที่อยู่คือ จิต ใจมีที่อยู่คือร่างกาย วิญญาณไม่มีที่อยู่เป็นอยู่ด้วยตัวของตัว จิต ใจ ระลึกย้อนหลังไม่ได้ วิญญาณสามารถระลึกย้อนได้ รู้กรรมต่าง ๆ ของตัวแต่หนหลังได้

๒. คนตายแล้ววิ ญญาณ ไปเกิดมาเกิด การจะเกิดเป็นอะไรนั้นขึ้นอยู่แก่อำนาจของกรรมชักนำให้ไปเกิด มาเกิด

ใบสมัครเป็นสมาชิกนิตยสาร มงคลสาร วัดปากน้ำ

ภาษีเจริญ ธนบุรี

ข้าพเจ้า.....นามสกุล.....ฉายา (พระ).....

บ้านเลขที่ (วัด) .....หมู่ที่.....ตรอก.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอสมัครเป็นสมาชิกเริ่มตั้งแต่ฉบับเดือน.....พ.ศ.....

ถึงฉบับเดือน.....พ.ศ.....รวม.....ฉบับ ได้ส่งเงิน

ค่าสมาชิกจำนวน.....บาท มาพร้อมแล้ว

(ส่งเงินทางธนาณัติหรือเช็ค ป.ณ. ในนามของผู้จัดการ สั่งจ่าย ป.ณ. ตลาดพลู)

กรุณาเขียนข้อความให้ชัดเจน

ใจอันแท้จริงให้กับท่าน และเราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะให้ประโยชน์แก่ท่านบ้างตามสมควรแก่แนวธรรมะที่ท่านนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ในฉบับนี้ เราคงยังมีเรื่องที่น่าอ่านติดต่อมาจากฉบับก่อน ๆ และสำหรับคอลัมน์ใหม่คือ "**คัมภีร์ชีวิต**" นั้น ผู้เขียนได้ถือว่าเป็นงานชิ้นเอก แต่ละตอนอ่านจบภายใน ๓ นาทีเท่านั้นเอง แต่สาระและประโยชน์ที่จะได้รับนั้นมากมายเกินค่าแห่งเวลา และหากท่านที่คุ้นเคยกับวรรณคดีทางประพุทธศาสนา ก็จะร้อง **อ๋อ !** ทันทีว่าเรื่องที่นำมาเขียนนั้นหน้าอ่านจริง ๆ

พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ พร้อมด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจอีกเช่นเคย

สวัสดีปีใหม่

คณะผู้จัดทำ

อยู่คอรางกาย วิญญาณเมื่อทอยูเบนอยูดวยตวของตว จต เจ ระลกยอนหลงเม เด
วิญญาณสามารถระลึกย้อนได้ รู้กรรมต่าง ๆ ของตัวแต่หนหลังได้

๒. คนตายแล้ววิ ญญาณ ไปเกิดมาเกิด การจะเกิดเป็นอะไรนั้นขึ้นอยู่แก่อำนาจของกรรมชักนำให้ไปเกิด มาเกิด

คุยกับผู้อ่าน

สวัสดีครับท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่รัก

เดือนนี้เราคงพบกันอีกเช่นเคยพร้อมด้วยรูปและเรื่องที่แปลกไปกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะเราได้เริ่มบรรจุคอลัมใหม่ ๆ และเปลี่ยนหัวเรื่องให้ดูทันสมัยยิ่งขึ้น ถึงกระนั้นก็ตาม เราก็ยังตระหนักดีว่า เรายังเป็นทารกที่ไร้เดียงสา ยังต้องการการประคับประหงมจากท่านสมาชิกและผู้อ่าน การสนับสนุนของท่านสมาชิกจะช่วยให้เราโตวันโตคืนยิ่งขึ้นและในอนาคตอันไม่ไกล เราคงก้าวสู่บรรณพิภพได้อย่างภาคภูมิใจ

เราจึงสำนึกในเมตตาของท่านสมาชิกที่ได้กรุณาบอกรับ และแนะนำเพื่อนสนิทและมิตรสหายให้ช่วยบอกรับ เพราะเพียงแต่เปิดดูสารบาญ ท่านก็เห็นแล้วว่า หากหนังสือ "**มงคลสาร**" เครื่องปรุงรสต่าง ๆ ก็ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งมีประโยชน์แก่สุขภาพร่างกายทั้งนั้น *การเผยแพร่ธรรมะทางหนังสือของเรา เท่ากับเป็นการหยิบยื่นอาหารใจอันแท้จริงให้กับท่าน* และเราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะให้ประโยชน์แก่ท่านบ้างตามสมควรแก่แนวธรรมะที่ท่านนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ในฉบับนี้ เราคงยังมีเรื่องที่น่าอ่านติดต่อมาจากฉบับก่อน ๆ และสำหรับคอลัมน์ใหม่คือ "**คัมภีร์ชีวิต**" นั้น ผู้เขียนได้ถือว่าเป็นงานชิ้นเอก แต่ละตอนอ่านจบภายใน ๓ นาทีเท่านั้นเอง แต่สาระและประโยชน์ที่จะได้รับนั้นมากมายเกินค่าแห่งเวลา และหากท่านที่คุ้นเคยกับวรรณคดีทางประพุทธศาสนา ก็จะร้อง **อ๋อ !** ทันทีว่าเรื่องที่นำมาเขียนนั้นหน้าอ่านจริง ๆ

พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ พร้อมด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจอีกเช่นเคย

สวัสดีปีใหม่

คณะผู้จัดทำ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกษมสุวรรณ

68, 116–118 ถนนตีทอง พระนคร

จำหน่ายส่งและปลีก เครื่องเขียนทุกชนิด

รับพิมพ์แบบพิมพ์, สมุดบัญชีต่าง ๆ

งานปราณีต, เร็วทันใจ, ราคาเยา

ผู้แทนจำหน่าย เครื่องใช้สำนักงานประเภท

ทุ่นแรงงาน

โปรดติดต่อกับห้าง ฯ เกษมสุวรรณ

โทร. 24077, 25470

ท่านจะได้รับความสดวกทุกประการ

ขออนุโมทนา

มูลนิธิ ม.ส.จ. ได้รับเงินบริจาคของท่านผู้มีจิตศรัทธา มอบให้มูลนิธิเก็บผลประโยชน์บำรุงการศึกษาและเผยแพร่ธรรม ถวายภัตตาหาร เพิ่มอีกดังมีรายนามต่อไปนี้:—

๑. คุณนายเรือนแก้ว สุนันทโกษา บริจาคทรัพย์สร้างเสนาสนสงฆ์	๑๐,๐๐๐ บาท
๒. นายตันเกียพ๊ต แห่งประเทศสิงคโปร์ บริจาคทรัพย์สมทบทุนมูลนิธิ ม.ส.จ.	๓๐๐ บาท
๓. น.ส. อัปสร ศรีนวลวงค์ บริจาคทรัพย์บำรุงไฟฟ้า และธรรมกาย	๒๔๐ บาท
๔. คุณนัฐนันท์ ศิริกุล เพิ่มทุน "นัฐนันท์ ศิริกุล" อีก	๕๐ บาท
๕. คุณบุญยืน กิตติประสงค์ เพิ่มทุน "จ. จริยกุล" อีก	๒๐๐ บาท
๖. คุณมาโนช บรรจงอักษร คุณพจนี แช่มนิล เพิ่มทุน "บรรจงอักษร" อีก	๑๐๐ บาท

ขออานุภาพบุญกุศลทานบริจาคนี้ และอานุภาพแห่งคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จงดลบันดาลอภิบาลคุ้มครองรักษา ให้ท่านทานบดีผู้ที่กล่าวนามแล้วนั้น จงเจริญยิ่งด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสาร บริวารสมบัติ ปราศจากโรคาพาธ นิราศจากอุปัทวันตราย ประสพสุขเกษมสานต์สวัสดิ์ ตลอดกาลทุกเมื่อเทอญ.

ขอเชิญท่านสาธุชนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์สมทบทุนมูลนิธิ การศึกษา เผยแพร่ธรรม และภัตตาหาร ได้ที่:—

พระภาวนาโกศลเถร ตึกบวรเทพมุนี

พระครูญาณปรีชา ตึกมงคลจันทสร

พระครูปลัดประยูร ณฎฐิโก ห้องเลขานุการ ร.ร. ภาวนานุสนธิ์

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี โทร. ๖๒๘๑๑

พิมพ์ที่ แผนกการพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดเกษมสุวรรณ ๕ ถนนราชบพิธ พระนคร

นายเกษม สุวรรณประสิทธิ์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

กุมภาพันธ์ ๑๑